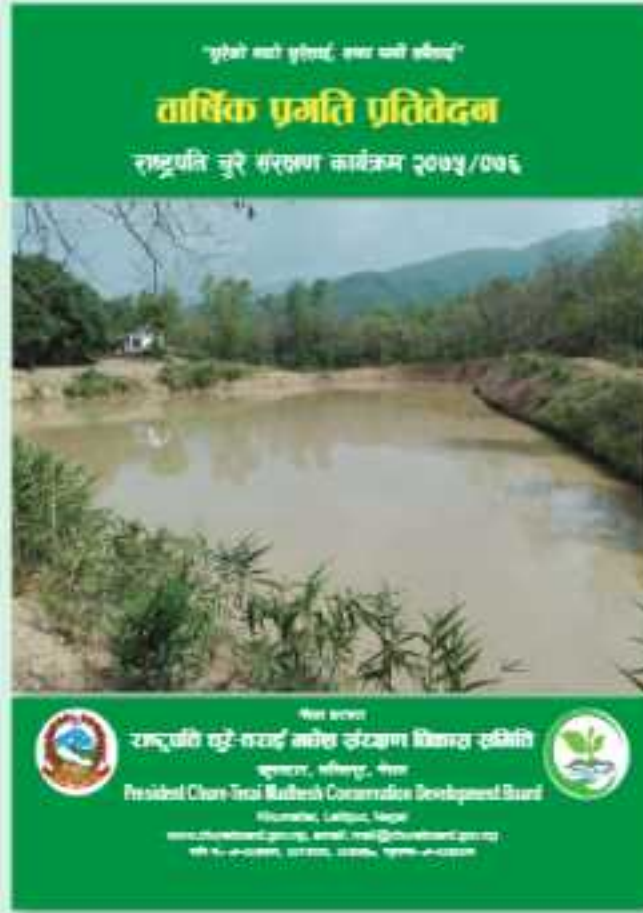

“चुरेको माटो चुरेलाई, सफा पानी सबैलाई”

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम २०७५/०७६

नेपाल सरकार

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति

खुमलटार, ललितपुर, नेपाल

शीर्षक: वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७५/७६

प्रकाशक: राष्ट्रपति चुरे - तराई मधेश संरक्षण विकास समिति
खुमलटार ललितपुर

प्रकाशित पुस्तक संख्या: ५०० प्रति

प्रमुख पुनरावलोकनकर्ता: मनबहादुर खड्का, सदस्य-सचिव

पुनरावलोकन सहयोगी: शरद वावु पगेनी, उप-सचिव (प्रा)

तथ्याङ्क संकलन तथा प्रतिवेदन तयार: शंकरकुमार गिरी, सहायक वन अधिकृत
कर्णबहादुर पाण्डे, सहायक वन अधिकृत
विनायक मानन्धर, रेञ्जर

सहयोगी : उद्धव प्रसाद घिमिरे, लेखा अधिकृत
सुरेश खनाल, शाखा अधिकृत

आवरण फोटो: कालिका सामुदायिक वन क्षेत्रमा संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिएको ताल
(राप्ती गापा २, दाङ्ग)

मुद्रण: जय बागेश्वरी प्रिन्टर्स,
कलंकी, काठमाडौं

प्राक्कथन

चुरे क्षेत्रमा भइरहेको वातावरणीय विनाशको कारण तराई-मधेशमा परेको नकारात्मक प्रभावलाई मध्येनजर गर्दै आव. २०६७/०६८ देखि नेपाल सरकारको पहिलो प्राथमिकता प्राप्त (P1) आयोजनाको रूपमा तत्कालीन भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग मार्फत चुरे संरक्षणको कार्यक्रमको थालनी गरेको पाइन्छ । यद्यपि राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना भएता पनि यसको कार्य क्षेत्र व्यापक भएको, चुरे प्रभावित क्षेत्रहरू भन्ने विस्तारित हुने क्रम बढ्दै गएको र कार्यन्वयनमा रहेको कार्यक्रमले मात्र अपेक्षा गरे अनुरूप सफलता हासिल गर्न सम्भव नहुने दृष्टान्तलाई ध्यान दिई चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलतालाई विचार गर्दै नेपाल सरकारले ३७ जिल्लामा फैलिएको १२७८ प्रतिशत चुरे भू-भागलाई सिमांकन सहित चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्र घोषणा गर्नुको साथै २०७१ अषाढ २ गते राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको गठन गरेको थियो ।

यस समितिको गठन पश्चातको यो पाँचौं वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका हो । राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिबाट आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा चुरे क्षेत्र र यसको प्रभावित क्षेत्रमा पर्ने ३७ जिल्लाहरू मध्ये ३१ जिल्लाका ९३ स्थानीय तह अन्तर्गत २९ वटा नदी प्रणालीहरूमा मूलतः केन्द्रित रही कार्यक्रम सञ्चालन भएको थियो । आव. २०७५/७६ अगाडी कार्यक्रमको प्रभावकारिता र कार्य अनुकूल क्षेत्रमा साभेदार निकायहरू: साविकका वन विभाग, भू-तथा जलाधार संरक्षण विभाग, वनस्पति विभाग, कृषि विकास विभाग, पशु सेवा विभाग र सो अन्तर्गतका जिल्ला स्थित कार्यालयहरू, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभागका डिभिजन कार्यालयहरू र सम्बन्धित कार्यालयहरूको निर्देशनालयहरू मार्फत कार्यक्रमहरू सञ्चालन र सम्पन्न गरिएको थियो । गत आव.मा ७ वटै प्रदेश मन्त्रालय र ९३ स्थानीय तह अन्तर्गतका २९ वटा नदी प्रणालीहरूमा चुरे संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने गरी कुल विनियोजित बजेटको ८५% बजेट विनियोजन गरिएको थियो । यसै गरी स्थानीय सामुदायिक वन र स्थानीय उपभोक्ता समूहहरूसंगको सहकार्यमा नेपाली सेनाले अति हैसियत विग्रेका चुरे पहाड क्षेत्रका सिरहा, सप्तरी र पश्चिम नवलपरासी जिल्लाको क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान र हरियाली प्रवर्द्धनको कार्यक्रम सम्पन्न गरेको थियो ।

कार्यक्रमलाई प्रभावकारी, गुणात्मक, परिणाममुखी र पारदर्शी रूपमा कार्यान्वयन गर्न स्थानीय, जिल्लास्तरीय, क्षेत्रीय, विभागीय र समितिस्तरको नियमित मूल्याङ्कन र अनुगमनको व्यवस्था गरिएको थियो । यद्यपि चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलता र यसको व्यापकतालाई मध्यनजर राखी कार्यक्रम सञ्चालन भएको सम्पूर्ण क्षेत्रमा अनुगमन गर्न नसकिएता पनि साधन, श्रोत र समयको परिधिभित्र रही सम्भव भए सम्मका क्षेत्रहरूमा उपरोक्त निकायहरूबाट कुनै न कुनै रूपमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको थियो । समितिलाई आव. २०७५/७६ मा प्राप्त बजेटको आधारमा सञ्चालित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा हासिल गरेको कूल भौतिक र वित्तीय प्रगति क्रमशः ९५.०७ र ९९.६३ प्रतिशत रहेको थियो । स्थापनाको पाँचौं वर्षको यस प्रगतिलाई उपलब्धी मूलक नै मान्दै आगामी आव.मा कार्यक्रमहरू अझ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने र अनुगमनको माध्यमबाट शतप्रतिशत प्रगति हासिल गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । प्रस्तुत पुस्तकमा यस समितिबाट आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरू सम्बन्धी विस्तृत तथ्याङ्कहरू समावेश गरी पेश गरिएका छन् ।

माननीय वन तथा वातावरण मन्त्रीज्यू र श्रीमान् सचिवज्यूबाट समेत यस समितिको क्रियाकलाप र कार्यक्रम सञ्चालनमा भएको प्रगति बारे विशेष चासो लिनु भई समय समयमा महत्वपूर्ण निर्देशन प्राप्त भइरहेको अवस्था छ । संसदको वातावरण समितिबाट पनि यस समितिको कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था बारे छलफल तथा बैठकबाट जानकारी लिई समितिलाई आवश्यक निर्देशन प्राप्त भएको थियो । यसै गरी अर्थमन्त्रालयबाट पनि समय समयमा निर्देशन प्राप्त हुने गरेको छ । राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिलाई विभिन्न निकायबाट प्राप्त हौसला, सद्भाव र सहयोगको लागि हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ ।

सन्दर्भ सामग्रीहरूको अध्ययन तथा विश्लेषण, केन्द्र देखि स्थानीयस्तरसम्म परामर्श एवं सम्भव भएका क्षेत्रहरूमा स्थलगत अवलोकन र अध्ययनबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूलाई समेत समेटि तयार पारिएको यो पुस्तिकामा केन्द्र र जिल्लास्तरका सरोकारवालाहरूले उपलब्ध गराएको पृष्ठपोषण समेतलाई समायोजन गरी प्रकाशन गरिएको छ ।

अन्ततः यस समितिका कार्यक्रम र प्राप्त उपलब्धीहरू सम्बन्धमा जिज्ञासु सम्बन्धित सबै क्षेत्रका व्यक्तिहरू, जनसमुदायहरू, संघ संस्थाहरू, अनुसन्धानकर्ताहरू, शिक्षकहरू एवं विद्यार्थीहरूलाई प्रस्तुत तथ्याङ्कहरू उपयोगी हुने विश्वास गरिएको छ । पाठक वर्गबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावहरूले आगामी दिनमा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाउने विश्वास समितिले लिएको छ । यो आर्थिक वर्षमा कार्यक्रमहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने कार्यमा संलग्न सम्पूर्ण स्थानीय तहहरू, प्रदेशस्तरका मन्त्रालयहरू, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र समितिका कर्मचारीहरू लगायत कार्यक्रम सञ्चालनमा संलग्न सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौ ।

प्रस्तुत पुस्तिकामा स्थानीय तहबाट सम्पादित कामहरूको कार्य प्रगति उल्लेख भएता पनि कार्य सम्पन्न भएका स्थानहरूको विवरण उल्लेख गर्न सकिएको छैन । चुरे क्षेत्रको सम्वेदनशीलता र प्रभावित क्षेत्रको व्यापकतालाई मध्यनजर राखी सबै स्थान विशेषको अवस्था खुलाउन कठिनाई भएको हो । आगामी संस्करणमा यथासम्भव कार्यक्रम सम्पन्न भएका स्थानहरू समावेश गरिनेछ । यस पुस्तिकामा समावेश गरिएका तथ्याङ्कहरू यथासम्भव यथार्थपरक छन् । हाम्रो यस प्रयासमा केही कमजोरी भएमा थप सुधार गर्ने कार्यमा सहयोग गरि दिनु हुन सम्पूर्ण शुभेच्छुकहरूमा अनुरोध गर्दछौ ।

प्रस्तुत पुस्तिका प्रकाशन योग्य बनाउने कार्यमा प्राविधिक रूपले निरन्तर योगदान पुऱ्याउनु हुने नीति, योजना तथा अनुगमन शाखाका प्रमुख श्री शरद वावु पगेनी, अधिकृतद्वय श्री शंकर कुमार गिरी र श्री कर्ण बहादुर पाण्डे एवम् रेन्जर श्री विनायक मानन्धर लगायत सबै सहयोगी कर्मचारी मित्रहरूमा यो समिति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछ ।

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति

खुमलटार, ललितपुर

मेरो भन्नु

चुरे पर्वत हिमालय भू-खण्डको दक्षिणमा अवस्थित भन्डै १ करोड ५० लाख वर्ष अगाडि नदीजन्य, ढुंगा तथा बालुवा थुप्रिएर बनेको सवै भन्दा कान्छो पहाड हो । चुरे प्राकृतिक र मानविय कारणले संवेदनशील बनेको छ । सवैभन्दा पछि बनेको कान्छो पहाड कमलो र सजिलै वर्षाको पानीले वगाउने र पहिरो जाने खालको छ । प्राकृतिक रूपमै कमजोर चुरे पर्वतलाई मानवीय क्रियाकलापले गर्दा थप संवेदनशीलता बढाएको छ । वनको अनियन्त्रित कटानी र अतिक्रमण, अव्यवस्थित वसोवास र अवैज्ञानिक कृषि प्रणाली, वस्तुभाउको खुला चरिचरण, आगलागी, नदीजन्य ढुंगा, बालुवा आदिको अत्याधिक उत्खनन, जथाभावी बाटोघाटो निर्माणले गर्दा चुरे पर्वतको संवेदनशीलता भन्ने बढेको छ ।

चौथो पञ्चवर्षीय योजना देखि चौधौ योजना, वन विकास गुरुयोजना, राष्ट्रिय संरक्षण रणनीति, नेपाल वातावरणीय नीति तथा कार्ययोजना, दीर्घकालीन योजनाले, चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलताको संरक्षण र वातावरणीय सेवा एवं भूमिगत जल पुनर्मरण आदिमा पुन्याउने योजनालाई दृष्टिगत गर्दै कार्यक्रम कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिएको पाइन्छ ।

चुरे लक्षित संरक्षण कार्यक्रम आ.व.२०६७/०६८ देखि शुरुवात भएको पाइन्छ । तथापी चुरेका समस्या वा विकासका सवालहरू बहुसरोकारवालाहरू संग सम्बन्धीत रहेको र सवै विषयगत सरोकारवालाहरू संग समन्वय र सहकार्य आवश्यक देखिएको छ । यस विषयलाई हृदयङ्गम गरी नेपाल सरकारले २०७१ अषाढ २ गते चुरे क्षेत्रलाई संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरी राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति गठन भएको र आ.व. ०७१/०७२ देखि नै राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा कार्यक्रम संचालन हुँदै आएको छ ।

चुरे क्षेत्रको समग्र व्यवस्थापन गर्न र चुरे प्रभावित क्षेत्रका जनताहरूको जीविकोपार्जन र आर्थिक कृयाकलापमा टेवा पुन्याउन मिति २०७४/०२/०४ को नेपाल सरकार (म.प) को निर्णयवाट 'चुरे-तराई मधेश संरक्षण तथा व्यवस्थापन गुरुयोजना' समेत स्वीकृत भै कार्यान्वयनले गति लिएको अवस्था छ ।

समिति स्थापनाको पाँचौ वर्ष र २० वर्षे गुरुयोजनाको पहिलो २ वर्षको कार्यक्रमको निरन्तरतामा हामी छौं, तसर्थ चुरे लक्षित कार्यक्रममा लगानी भएको खर्चलाई मध्ये नजर राखी संचालित कार्यक्रमहरूको प्रारम्भिक समीक्षा समेत जरुरी भइसकेको छ । स्थायी संरचनाको अभाव, पूर्ण जनशक्तिको अपर्याप्तता, साधनस्रोतको कमीका बावजुद समितिको इच्छा शक्ति र यसमा चासो राख्ने सवै सरोकारवालाहरूको सहयोग र समन्वयले हामीले विगत ५ वर्षमा गरेको उपलब्धी साच्चै नै गौरव गर्न लायकको छ ।

अन्त्यमा, यस प्रगति प्रतिवेदन आ.व. २०७५/७६ को कार्यक्रम र खर्चबारे सम्बन्धीत सरोकारवालाहरूमा जानकारी दिने गरी प्रकाशित गरिएको छ । चुरे संरक्षण जस्तो गहन जिम्मेवारी लिई कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारिता तथा यसको गौरवलाई अक्षुण्ण राख्न क्रियाशिल हुनु हुने समिति सचिवालयका सदस्य-सचिवज्यू, बोर्ड सदस्यज्यूहरू, विभिन्न क्षेत्रमा गई तथ्याङ्कहरूलाई एकीकृत गरी पुस्तकको रूपमा तयार गर्ने नीति तथा योजना शाखाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूका साथै अन्य साभेदार र सरोकारवालाहरू सबैलाई समितिको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

तीरेन्द्र राउत

अध्यक्ष

दुई शब्द

हिमालय पर्वतमालाको दक्षिणमा अवस्थित चुरे शृंखला भौगर्भिक हिसावले ज्यादै कमलो र सम्बेदनशील रहेको छ । यो क्षेत्रमा देशको कूल क्षेत्रफलको १२.७८ प्रतिशत भू-भागमा फैलिएर रहेको चुरे शृंखला तराई र मधेशका ३७ जिल्लामा पर्दछन् । नेपालको कूल जनसंख्याको भन्डै ६० प्रतिशत जनता यस क्षेत्रमा बसोवास गर्दछन् । चुरे पहाडका खास गरि वन, माटो, ढुङ्गा, बालुवा जस्ता प्राकृतिक स्रोतहरू दिगो संरक्षण र व्यवस्थापन हुन सकिराखेको छैन । फलस्वरूप पहिरो र भू-क्षय वृद्धि हुनुका साथै चुरे पहाडले प्रदान गर्ने वतावारणीय सेवामा हास भई चुरे-तराई मधेशमा आश्रित जनताको जीविकोपार्जनमा नकारात्मक असर पर्न गएको छ । यसैको आधारमा चुरेको प्रभावकारी संरक्षण बिना तराई मधेशको जनजीवन सुनिश्चित हुदैन भन्ने यथार्थतालाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकारले २०७१ अषाढ २ गते राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम लागु गरेको हो ।

स्थापनाकालको पाँचौं वर्ष व्यतीत गरेको यस समितिको राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट चुरे तराई मधेशको संरक्षण र दिगो व्यवस्थापन विषय राष्ट्रिय मुद्दाको रूपमा आगाडि आएको छ भने यो क्षेत्रको दिगो संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि महत्वपूर्ण सिकाईहरू भएका छन् ।

विगत ५ वर्षको अवधि चुरे संरक्षणको हिसावले लामो समय होइन । तथापी उपलब्ध साधन स्रोत र जनशक्ति परिचालन गरी यस समितिले समग्र चुरे क्षेत्र संरक्षण र सम्बर्द्धनमा पहल कदम लिएको छ । यद्यपि, विगतमा भएको अत्यधिक दोहन र अव्यवस्थित मानववस्तीले यस भेगको जैविक वातावरण, वनस्पति, भू तथा जलधाराको संरक्षण, सम्बर्द्धन एवं व्यवस्थापन गर्ने कार्य सरकारी एकल प्रयासबाट मात्र सम्भव हुने नदेखिदा आव. ०७५/०७६ मा यस समितिले चुरे-तराई मधेश संरक्षण तथा व्यवस्थापन गुरुयोजना, २०७४ ले पहिलो ५ वर्षमा छनौट गरेका ६४ नदी प्रणाली मध्ये २९ नदी प्रणालीमा कार्यक्रम केन्द्रीत गरी सम्बन्धित ९३ स्थानीय तहबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईएको थियो ।

नेपाल सरकारद्वारा विगत ५ वर्षमा राष्ट्रपति चुरे कार्यक्रमका लागि ८ अर्ब ५४ करोड विनियोजन भएकोमा ७ अर्ब ७९ करोड रकम खर्च भएको र यो लगानीबाट नदी प्रणालीमा आधारित चुरेको उपल्लो तटीय र तल्लो तटीयको रूपमा तराई मधेशमा क्षतिग्रस्त भूमिको पुनरुत्थान, तटबन्ध निर्माण, हरियाली प्रवर्द्धन तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी विभिन्न क्रियाकलाप सञ्चालन गरेको थियो, जसको फलस्वरूप चुरे तराई मधेशको संरक्षण र दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धमा परेको समग्र प्रभाव बारे अध्यन भईरहेको छ ।

स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत आव. ०७५/०७६ मा के कस्ता क्रियाकलापका लागि के कति खर्च भयो ? आदी बारे सरोकारवालाहरूको जिज्ञासा र कौतुहललाई सम्बोधन गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई सूचित गराउन प्रस्तुत "वार्षिक प्रगति पुस्तिका" प्रकाशन गरिएको हो ।

प्रस्तुत पुस्तिका प्रकाशन गर्ने कार्यमा योगदान पुऱ्याउनु हुने यस समितिका नीति तथा योजना शाखाका अधिकृतद्वय श्री शंकर कुमार गिरी, श्री कर्णबहादुर पाण्डे, रेन्जर श्री विनायक मानन्धर र पुनरावलोकन कार्यमा सहयोग गर्नुहुने उक्त शाखाका उप-सचिव (प्रा.) श्री शरद बाबु पंगेनी लगायत सबै सहयोगीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

गनबहादुर खड्का
सदस्य-सचिव

विषय सूची

कार्यकारी सारांश	१
क) पृष्ठभूमि	७
१ चुरे क्षेत्रबारे आधारभूत तथ्यहरू	७
२ समितिले पाएको जिम्मेवारीहरू	७
ख) उद्देश्यहरू	८
ग) चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको अवस्थिति र यो क्षेत्रमा पर्ने जिल्लाहरू	९
घ) चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको क्षेत्रफल र यो क्षेत्रमा पर्ने स्थानीय तहहरू	१०
ङ) कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयनका लागि साभेदार निकायहरू	१२
च) आ.व. ०७५/७६ मा कार्यक्रम सञ्चालन भएका जिल्ला तथा नदी प्रणालीहरू	१३
छ) समितिबाट संयोजन र कार्यान्वयन गरिएका कार्यक्रमहरू	१६
१ अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास	१६
२ नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा	१७
३ समन्वय गोष्ठी तथा क्षमता विकास	१७
४ सामाजिक परिचालन सम्बन्धी भएका कार्यहरू	१७
५ प्रचार-प्रसार	१७
६ वार्षिक योजना तर्जुमा	१८
७ अनुगमन तथा पृष्ठपोषण	१८
८ साभेदार निकायलाई टेवा तथा प्राविधिक सहयोग	१८
९ नवीनतम कार्यक्रमहरू	१८
१० समितिको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कामको प्रगति	१८
सन्दर्भ सामाग्रीहरू	१९
अनुसूची १	२०
साभेदार निकायहरूद्वारा सञ्चालित कार्यक्रम र प्रगतिको अवस्था	२०
क) स्थानीय तहहरू	२०
ख) प्रदेश मन्त्रालयहरू	२६
ग) नेपाली सेना	२६
राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको वार्षिक प्रगति	२७
स्थानीय तह तथा प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकमुष्ट वार्षिक प्रगति	३४
अनुसूची २	३६
समितिको हालसम्मको मुख्यमुख्य उपलब्धीहरू	३६
अनुसूची ३	३७
समिति र साभेदार निकायहरूको एकमुष्ट निकाशा र खर्चको अवस्था	३७
अनुसूची ४	४०
हाल केन्द्रीय कार्यालयमा कार्यरत पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विवरण	४०
चुरे संरक्षण कार्यक्रमबाट सम्पन्न क्रियाकलापका भलकहरू	४४

कार्यकारी सारांश

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिले २०७६ आषाढ २ गते आफ्नो पाँचौ वार्षिकोत्सव मनाई सकेको छ । स्थापनाकालको पहिलो ५ वर्ष समेत पार गरिसकेको यस समितिको गत आव. २०७५/०७६ को कार्यक्रम सम्पन्न भइ सकेको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था र यसको वार्षिक प्रगति बारे सबै सरोकारवालाहरूलाई जानकारी समयमै प्राप्त होस् भन्ने उद्देश्यले सम्पन्न भएका क्रियाकलापहरू भल्किने गरि यो वार्षिक प्रगति पुस्तिका तयार गरिएको छ । गत आर्थिक वर्षमा राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको कार्यक्रम संचालन गर्न शुक्रमा रू. १ अर्ब ६९ करोड ९७ लाख बिनियोजन भएकोमा अन्तिम चरणमा अर्थ मन्त्रालयबाट रू. १ अर्ब ६६ करोड ६४ लाख ३७ हजार बजेट निकास भएकै थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा यथार्थ खर्च रू. १ अर्ब ५२ करोड ६९ लाख १९ हजार भएको अर्थ मन्त्रालयको LMBIS को अभिलेखबाट देखिएको छ । सोही आव.मा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूको वित्तीय खर्चको रूपमा उपलब्ध कूल बजेटको ९९.६३ प्रतिशत र समष्टिगत क्रियाकलापहरूको औसत भौतिक प्रगति ९५.०६ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको अवस्था छ ।

चुरे क्षेत्रमा अवस्थित ३७ जिल्ला (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम नवलपरासी समेत) मध्ये चुरे क्षेत्र भई बग्ने २९ वटा नदी प्रणालीका ३१ जिल्लाका ९३ स्थानीय तहहरू (२३ गाउँपालिका, ६७ नगरपालिका, २ उप-महानगर पालिका र १ महानगरपालिका) मा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा निम्न सरकारी, गैर-सरकारी तथा स्थानीय तहहरूसंगको समन्वय तथा साभेदारीमा समितिलाई तोकिएका कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा कार्यान्वयन गरिएको थियो ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका साभेदार निकायहरू (सरकारी, अर्ध-सरकारी तथा स्थानीय तहहरू)

- (१) अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई (लम्की, कैलाली)
- (२) अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई (बुटवल, रूपन्देही)
- (३) अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई (हेटौडा, मकवानपुर)
- (४) अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई (महेन्द्रनगर, धनुषा)
- (५) अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई (सलकपुर, मोरङ)
- (६) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश नं १, विराटनगर
- (७) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश नं २, जनकपुर
- (८) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश नं ३, हेटौडा
- (९) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश, पोखरा
- (१०) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश नं ५, बुटवल
- (११) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत
- (१२) उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश, धनगढी
- (१३) २९ वटा नदी प्रणाली क्षेत्रमा अवस्थित ९३ स्थानीय तह
- (१४) नेपाली सेना, वन तथा पर्यावरण सुरक्षा निर्देशनालय
- (१५) त्रिभुवन विश्वविद्यालय (वन विज्ञान अध्ययन संस्थान, हेटौडा)

कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्पर्क, समन्वय तथा मार्गदर्शन प्राप्त गरिएका निकायहरू

- (१) श्री प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय
- (२) श्री अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
- (३) श्री राष्ट्रिय योजना आयोग
- (४) श्री राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र
- (५) श्री अर्थ मन्त्रालय
- (६) श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय
- (७) श्री सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोग

आब. २०७५/७६ मा देशका ७ वटै प्रदेशको प्रतिनिधित्व हुने गरी २९ वटा नदी प्रणालीहरूमा अवस्थित ९३ स्थानीय तहहरूमा लक्षित रूपमा स्वीकृत गरिएका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको थियो । कार्यक्रम संचालन गर्ने सिलसिलामा तत्कालीन जिल्ला वन कार्यालयहरू, जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयहरू, कृषि विकास कार्यालयहरू, पशुसेवा कार्यालयहरू, जल उत्पन्न नियन्त्रण कार्यालयहरू, सिंचाई विकास कार्यालयहरू र स्थानीय सामुदायिक वन समूहसंग समेत समन्वय गरिएको थियो । तटबन्ध निर्माणका कतिपय श्रममुलक कामहरू स्थानीय जनसमुदायको सहभागितामा समेत सम्पन्न भएको छ ।

त्यस्तै, स्थानीय सामुदायिक वन समूहको सहयोग तथा सहकार्यमा नेपाली सेना मार्फत सिरहा, सप्तरी र नवलपरासी जिल्लाको भूक्षयको दृष्टिकोणले अति नै सम्वेदनशील क्षेत्रमा २२ हेक्टर जमिनमा क्षतिग्रस्त भूमिमा हरियाली प्रवर्द्धनको काम गरिएको छ । स्थापनाकाल देखि नै नेपाली सेना राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको साम्केदार निकायको अभिन्न अङ्गको रूपमा रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा २९ वटा नदी प्रणालीमा जोखिम न्यूनीकरण, उपचारात्मक र हरियाली प्रवर्द्धनको काम गरिएकोमा ७ वटा मुख्य जलाधार प्रणाली, क्रमशः बलान, जलाद, रातु, लालबकैया, वाणगंगा, जोगबुढा र रगुन खोलामा सघन रूपमा तटबन्ध निर्माण र नदी उकास जग्गामा संरक्षणको कामलाई निरन्तरता दिईएको थियो ।

समष्टिगत रूपमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा निम्नानुसार उपलब्धि हासिल गर्न सकिएको छ ।

क) स्थानीय तह तथा प्रदेश मन्त्रालयहरूबाट सम्पन्न क्रियाकलापहरू

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
१	गल्छी, पहिरो, खहरे रोकथाम	गोटा	१७२	१६५
२	नदी तथा खोला किनारा स्थिरिकरण/व्यस्थापन (स्पर, डाइक, बायोइन्जिनियरिंग समेत)	कि.मी	२५९७	२५९७
३	हरित पेटीका निर्माण	हेक्टर	७७	७२
४	भूमिगत जल पुनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोग (चुरे तथा भावर क्षेत्रमा)	गोटा	५२	४८
५	रेन वाटर, रनअफ हारवेस्टिंग ड्याम	गोटा	५८	४५

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
६	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरूथान (चुरे पहाडमा)	हेक्टर	२५	२२
७	विभिन्न काठ, डालेघाँस, दाउरा, गैह्र काष्ठ वन पैदावार रूख प्रजातिका विरूवा खरिद तथा वितरण	गोटा	५४००००	५१३०००
८	जैविक वातावरणीय एव भू-स्खलनको हिसाबले अति संवेदनशील रहेका वन क्षेत्र (Hot Spot) को तारवार सहित पुनरूत्पादन संरक्षण	हेक्टर	१६२	१४६
९	वन डढेलो नियन्त्रण संजाल निर्माण, डढेलो नियन्त्रण सामग्री खरिद तथा संजाललाई वितरण तथा परिचालन	समुह	२९	२२
१०	चुरे क्षेत्रमा चरिचरन नियन्त्रण व्यवस्थापन	स्थान	२७	२४
११	भिरालो कृषि भूमिमा बहुवर्षीय वाली विस्तार	हेक्टर	१०४	९५
१२	बधुवा प्रणालीमा पशुपालन प्रवर्द्धन (२० देखि ३०)	घरघुरी	८१५	७९१
१३	नदीजन्य पदार्थ उपयोग व्यवस्थापन (नदी च्यानलाईजेशन)	क्षेत्रफल/ स्थान	१	१
१४	बाढीबाट क्षतिग्रस्त नयाँ वृन्दावन धार्मिकस्थलमा वृक्षारोपण	स्थान	२	२
१५	ट्यान्गरा र खेती खोला नियन्त्रण इटहरी न.पा. सुनसरी	क्षेत्रफल/ स्थान	१	१
१६	सहकार्यमा बायोग्याँस निर्माण अनुदान	घरघुरी	३८०	३५७
१७	कृषि वन प्रणालीको प्रवर्द्धन (वृक्षारोपण)	क्षेत्रफल/ स्थान	३	०
१८	वन व्यवस्थापन	स्थान	२९	५
१९	चुरे दिवस (प्रदेश स्तर)	स्थान	७	२

ख) राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति (केन्द्र) बाट सम्पन्न क्रियाकलापहरू

क्र.सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
क	पूँजीगत खर्च तर्फको कार्यक्रमहरू			
१	फर्निचर एव फिक्सर खरीद	नभएको	३	३
२	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरूत्थान (सिरहा, सप्तरी, नवलपरासी)	स्थान	३	३
३	बाँस रोपन कार्यक्रम (दाङ जिल्लाको राप्ति गा.पा. वार्ड - ८ शंकर सा.व) र घोराही उ.म.न.प अटो भिलेज देखि ढोडेनी सम्म, सुर्खेतको वरहताल, बर्दियाको बारबर्दिया, बाँके कोहलपुर, कैलालीको घोडाघोडी	स्थान	७	४

क्र.सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
४	क्षतिग्रस्त भुमि पुनारूल्यान (दाड जिल्लाको राप्ति गा.पा वार्ड -८ शंकर साव) र घोराही उप-म.न.पा. अटो भिलेज देखि ढोडेनी सम्म, सुर्खेतको वराहताल,बर्दियाको बारबर्दिया, बाँके कोहलपुर, कैलालीको घोडाघोडी	जिल्ला	१	१
५	सागरनाथ वन विकास परियोजना मार्फत चुरे क्षेत्रलाई उपयोगि हुने बहुवर्षिय विरूवा उत्पादन तथा वितरण (वृक्षारोपण)	गोटा	५६६६६७	५६६६६७
६	फलफुल विरूवा खरिद तथा वितरण (उपभोक्ता समूह/संजाल मार्फत) (वृक्षारोपण)	समूह	११	८
७	निजी नर्सरी मार्फत बहुवर्षिय गुणस्तरिय विरूवा उत्पादन तथा वितरण, नर्सरी वा ब्याड निर्माण (वायोइन्जिनियरिङ्ग कार्य)	वटा	१८५००	०
८	तटबन्ध निर्माण (राप्ती न.प)(पूर्वी राप्ती ४ लोथर)	वटा	१	१
९	रनअफ हार्भेष्टिङ्ग ड्याम मर्मत (वाणगंगा न.पा.)	वटा	१	१
१०	पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्द्धन (मनाहरिपिस पार्क-मकवानपुर, परोलस्थान-महोत्तरी, शिवशक्ति साव रौतहट, गढीमाई मन्दिर-बारा, ओमशान्ती मिथिला वाटिका-धनुषा, सुकैताल होमस्टे-पाल्पा, डमुरड-अर्खाखाची, जखढेरा होमस्टे-दाङ्ग, सिर्जनापार्क वालउद्यान-रूपन्देही, फिमिल्ला ताल-महेन्द्रनगर, पुरैनी पुरैनी ताल-बाँके, बाघभोडा-मोरङ, चिलामगडी पोखरी-भगपा, साल बारी सा व-भगपा, काने पोखरी-मोरङ्ग, बाल जलक्रिडा स्थल-मोरङ्ग, पेगोलीयन पार्क-मकवानपुर)	स्थान	१६	१३
११	प्रविधिमूलक ताल तलैया (जखौड ताल-कैलाली, बराह ताल-सुर्खेत, तप्तकुण्ड(रिहार) ताल-दाड, नन्दन ताल- नवलपरासी, हलखोरिया ताल-बारा, कोरारी ताल-धनुषा, मिथिला विहारी ताल-धनुषा, मिक्लु वेतिनी ताल-मोरङ, (कलिकिच ताल-कंचनपुर, कान्ति ताल-बाँके, लोहिजारा-सप्तरी, नथुनिया-कैलाली) (ताल संरक्षण)	गोटा	१२	९
१२	संरक्षण पोखरी निर्माण-पाल्पा तिनाऊ गा.पा -२ (नुवाकोट गढी) र रूपन्देहीको बुटवल उ.म.न.पा-२, फुलबारी पोखरी निर्माण	वटा	२	२

क्र.सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
१३	बालगंगा खोला नियन्त्रण (जितपुर सिमरा उप.म.न.पा.१५, सुक्लैया गाउ देखि उत्तर पश्चिम किनार)	क्षेत्रफल/स्थान	१	१
१४	चुरे विनाशबाट प्रभावित तल्लो तटिय क्षेत्रका जनताको जीविकोपार्जन अभिवृद्धि सम्बन्धी क्रियाकलाप	घरधुरी	३००	२५३
१५	चुरेमा आश्रीत उपल्लो तटिय क्षेत्रका जनताको जीविकोपार्जन अभिवृद्धि सम्बन्धी क्रियाकलाप	घरधुरी	३००	२९९
१६	निर्माणाधिन रहेको भवनको निर्माण कार्य (सलकपुर क्लस्टर)	संख्या	१	१
१७	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन (५०० प्रति)	पटक	१	१
१८	चुरे संरक्षण सम्बन्धी जानकारी मुलक सामग्री प्रकाशन (लिफलेट र बुकलेट) आदि	प्रति	१०००	१०००
१९	गुरुयोजनाले सिफारिस गरेका क्षेत्रका चुरे संरक्षण तथा व्यवस्थापन संग सम्बन्धित विषयमा अनुसन्धान	संख्या	५	४
२०	चुरे संरक्षण तथा व्यवस्थापन संग सम्बन्धित शोधपत्रको निम्ति सहयोग	संख्या	१५	१५
ख	चालु खर्च तर्फको कार्यक्रमहरू			
२१	सेवा प्रदायकबाट नदी प्रणालीको कार्यक्रम अनुगमन तथा प्रतिवेदन	नदी प्रणाली	२८	२८
२२	स्नातक/स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीलाई सोधकार्यमा सहयोग	वटा	२८	२८
२३	केन्द्र स्तरीय समन्वय गोष्ठी बैठकहरू	पटक	७	५
२४	नदी प्रणाली स्तरीय एकीकृत श्रोत व्यवस्थापन (पाँच वर्षीय) योजना तर्जुमा कार्यक्रम	नदी प्रणाली	२४	२४
२५	क्लस्टर स्तरीय समन्वय, प्रगती समिक्षा गोष्ठी	क्षेत्र	५	५
२६	सामाजिक परिचालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम	पटक	२	२
२७	प्रेस क्लिपिंग संकलन तथा प्रकाशन	पटक	१२	१२
२८	चुरे संरक्षण सम्बन्धी नदी प्रणालीमा आधारित श्रव्य दृश्य सामग्री उत्पादन तथा प्रसारण	पटक	५	५
२९	चुरे संरक्षण सम्बन्धी सूचना राष्ट्रिय स्तरका संचार माध्यमबाट प्रवाह	पटक	१००	१००
३०	चुरे संरक्षण सम्बन्धी, जिंगल उत्पादन तथा प्रसारण स्थानीय स्तरमा	पटक	३१	३१

क्रसं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
३१	चुरे संरक्षण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी (केन्द्रस्तर)	वटा	१	१
३२	अन्तर निकाय समन्वय गोष्ठी (केन्द्र, प्रदेश, स्थानीय तह)	पटक	७	५
३३	चुरे संरक्षण सम्बन्धी एकीकृत संचार अभियान	पटक	१	१
३४	क्यालेन्डर प्रकाशन	वटा	५०००	५०००
३५	प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण (टिसर्ट/डायरी)	वटा	१००००	०
३६	चुरे दिवस (केन्द्र स्तर)	पटक	१	१
३७	IEE/EIA स्विकृतीको स्थलगत अवलोकन तथा कार्यान्वयनको अनुगमन कार्यक्रम	पटक	१०	१०
३८	आकस्मिक कार्यक्रमको स्थलगत अवलोकन तथा अनुगमन	पटक	१०	१०
३९	केन्द्र स्तरबाट कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	१	१

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७५/७६

का पृष्ठभूमि

चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारले चौथो पञ्चवर्षीय योजना (१९७०-१९७५) देखिनै यसको संरक्षणलाई महत्व दिँदै आएको हो । आ.व. २०७१/०७२ देखि राष्ट्रिय गौरवको कार्यक्रमको रूपमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको थियो । चार वर्षको अनुभवले प्रकृति तथा प्राकृतिक संरक्षणको विषय बहुआयमिक रहेको र सानोतिनो कार्यक्रमिक हस्तक्षेपले मात्र स्थितिमा सुधार हुन नसक्ने देखि चुरे-तराई मधेशको संरक्षणका लागि एकीकृत योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र संरक्षण सम्बन्धी नीतिहरू तर्जुमा गर्न २०७१ असार २ गते राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति गठन भएको हो । समितिको गठन संगै नेपाल सरकारले पूर्वमा ईलाम देखि पश्चिममा कञ्चनपुर जिल्ला सम्मका ३७ जिल्लामा पर्ने नेपालको कूल भूभागको १२.७८ प्रतिशत क्षेत्रफल ओगटेको चुरे पर्वत श्रृंखलाको भूभागलाई चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्र घोषण गरेको हो । समितिले कार्यक्रम संचालन गर्ने क्षेत्रमा चुरे संरक्षण क्षेत्रको साथै चुरे बिनासबाट प्रभावित दश गज्जा सम्मको तराई मधेशको भू भाग समेत पर्दछ जसको मुख्य मुख्य विवरणहरू निम्न अनुसार रहेको छ ।

१ चुरे क्षेत्रबारे आधारभूत तथ्यहरू

- क्षेत्रफल तथा जनसंख्या
  - ❖ चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्र- १८,९६,२५५९० हेक्टर, जनसंख्या- ३६,८६,०५६
(सिमाना क्षेत्रहरूमा आशिक क्षेत्र परेतापनि गाउँ पालिकाको वडाको पुरै जनसंख्या लिएको)
  - ❖ समितिको कार्य क्षेत्र (चुरे संरक्षण क्षेत्र, भावर, तराई-मधेश) जनसंख्या- १,४४,७४,७०५
- गाउँपालिका- २३० (३७ जिल्लाको)
- नगरपालिका- १७२ (३७ जिल्लाको)
- उप-महानगरपालिका- १२ (३७ जिल्लाको)
- महानगरपालिका- ४ (३७ जिल्लाको)
- जिल्ला- ३७
- निकुन्ज तथा आरक्षको संख्या तथा क्षेत्रफल: संख्या - ६, क्षेत्रफल - ३४२९ बर्ग किलोमिटर
- कूल नदी/जलाधार प्रणालीको संख्या- १६४

२ समितिले पाएको जिम्मेवारीहरू

- समितिको गठन आदेशमा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम तोकिएको छ:
- (क) चुरे क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति तथा रणनीति तर्जुमा गर्ने,
  - (ख) चुरे क्षेत्र र चुरे क्षेत्रको उपल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्र बीचको सम्बन्ध स्थापित हुने गरी व्यवस्थापन कार्ययोजना बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
  - (ग) चुरे क्षेत्रका जोखिमयुक्त र अति संवेदनशील क्षेत्रहरू पहिचान गरि संरक्षणका योजनाहरू बनाउने र सोको कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
  - (घ) चुरे क्षेत्रको प्राकृतिक स्रोत र साधनलाई कम क्षति पुग्ने गरी विकास योजना सञ्चालन गर्न त्यस्ता विकास

कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायसंग समन्वय गर्ने,

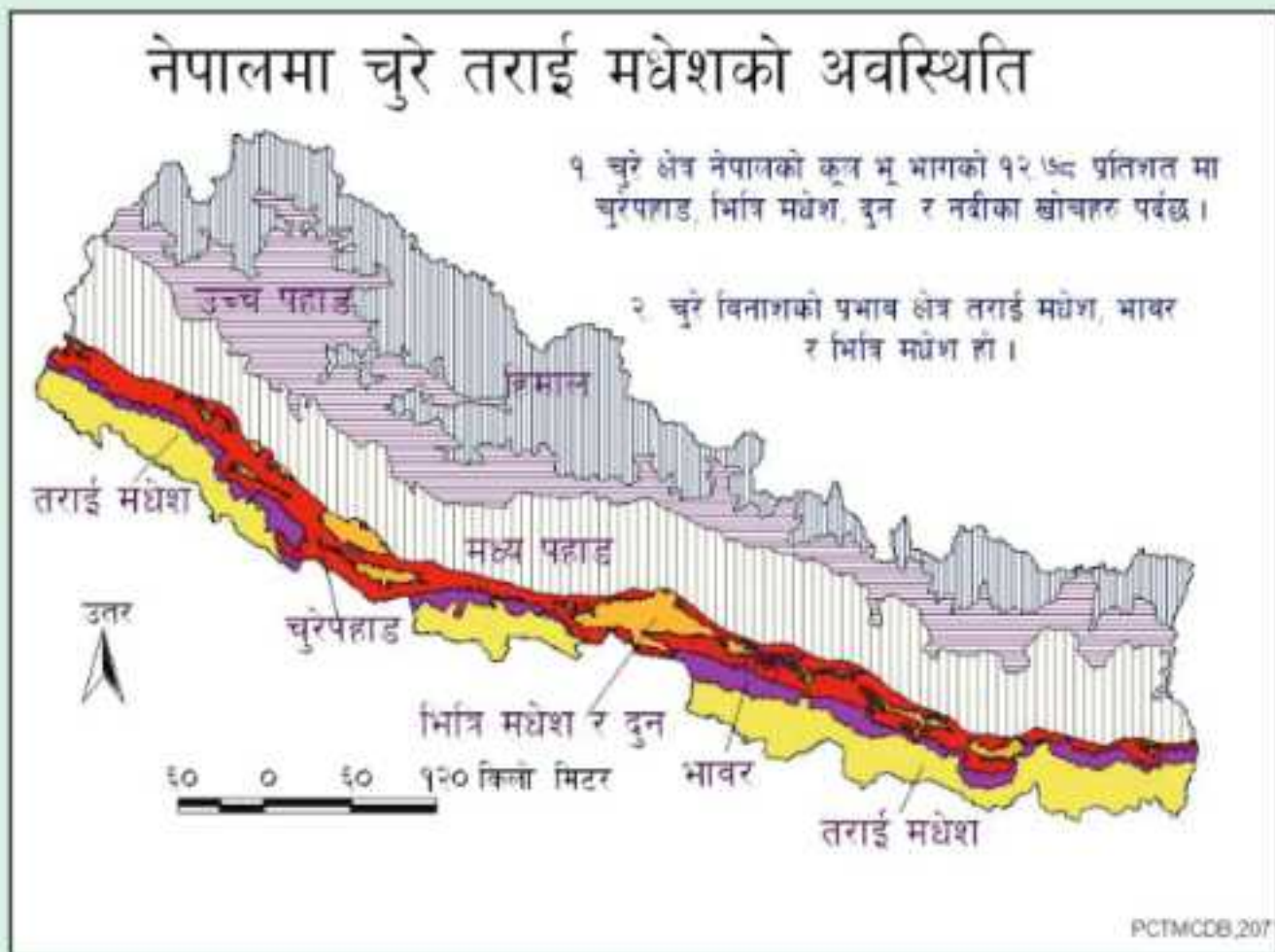
- (ड) चुरे क्षेत्रको संरक्षणका लागि स्थानीय समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने तथा तिनको सहयोग परिचालन गर्ने गराउने,
- (च) चुरे क्षेत्रको संरक्षण गर्न आवश्यक पर्ने प्राविधिक तथा वित्तीय स्रोत जुटाउने,
- (छ) समितिले स्वीकृत गरेका योजना र कार्यक्रमको कार्यान्वयन पक्षको तोकिए बमोजिम अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- (ज) समितिका नीति र योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्दा सम्बन्धित निकाय र संघ-संस्थाहरूसँग आवश्यक समन्वय कायम गर्ने,
- (झ) नेपाल सरकारले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

चुरेको प्राकृतिक सम्पदा र पारिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण गर्दै दिगो विकास र वातावरणबीच सन्तुलन कायम रहने गरी सबै सरोकारवाला र लाभग्राहीहरूको सहभागितामा तयार पारिएको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कार्यक्रमलाई समितिले कार्यान्वयन गरेको थियो । २०७१ असार २ गते समितिको गठन पश्चात सघन र एकीकृत रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न नमुनाको लागि बिगतको अध्ययनबाट अति संवेदनशील देखिएका तराईका प्रमुख सातवटा नदी प्रणालीहरू क्रमशः बलान (सप्तरी र सिराहा), जलाद (धनुषा), रातु (धनुषा र महोतरी), लालबकैया (मकवानपुर, बारा र रौतहट), बाणगंगा (कपिलवस्तु), जोगबुढा (कंचनपुर, डडेल्धुरा) र रंगुन (डडेल्धुरा) मा सघन नदीको कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो ।

ख) उद्देश्यहरू

१. चुरे विनासलाई नियन्त्रण र यसबाट तल्लो तटिय क्षेत्रमा परि रहेको नकारात्मक असर र जोखिमलाई न्युनिकरण गर्न अति संवेदनशील चार नदी प्रणालीहरूमा भू तथा जलाधार संरक्षण, नदी नियन्त्रण, वन तथा जैविक विविधताको संरक्षण तथा विकास को साथै स्थानीय जनताहरूको जिविकोपार्जनको लागि सघन रूपमा कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने,
२. पानीको मुहानको संरक्षण गर्ने र भूमिगत जलस्तरमा सुधार ल्याउने,
३. वन अतिक्रमण नियन्त्रण र यसको व्यवस्थापन गरी वन क्षेत्र पुनर्स्थापना गर्ने,
४. वाढी, पैहो, नदी कटानको नियन्त्रण र पानीको श्रोत संरक्षण गरी कृषि उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने,
५. नदी उकास जमीनमा हरियाली प्रवर्द्धनको लागि कृषि वन र जडीबुटीको खेती गरि स्थानीयहरूको जिविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउने,
६. चुरेको वन माथिको चाप घटाउन वैकल्पिक उर्जाका श्रोतहरू बढाउने,
७. ढुंगा गिट्टी उत्खनन, चरिचरन, आगलागी र वसाईसराईको प्रभावको अध्ययन र यस्ता प्रभाव न्युनिकरणको लागि सुझाव सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,
८. आगामी आवहरूमा चुरे क्षेत्रको समग्रमा संरक्षण र दिगो विकासको लागि २० वर्ष गुरुयोजनाले निर्दिष्ट गरे बमोजिम प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने चुरेसंग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधि पुनरावलोकन गर्ने,
९. विभिन्न स्तरमा संचालित कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक परीक्षण, प्रगति समिक्षा र संयुक्त अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने परिपाटीको विकासगरी कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने,
१०. चुरे संरक्षणको महत्वबारे जनचेतना अभिवृद्धि तथा चुरे क्षेत्रको संरक्षण र विकासमा लागेका सरोकारवाला निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

ग) चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको अवस्थिति र यो क्षेत्रमा पर्ने जिल्लाहरू

घ) चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको क्षेत्रफल र यो क्षेत्रमा पर्ने स्थानीय तहहरू

क्र.सं.	जिल्ला	गा.पा.	न.पा.	सम.न.पा.	म.न.पा.	क्षेत्रफल (हे.)
	प्रदेश-१					
१	इलाम	६	४			३८,९८२.१०
२	भापा	७	८			१९,१२५.००
३	मोरङ	८	८	१	१	१८,६६६.१०
४	सुनसरी	६	४	२		१०,३६४.००
५	धनकुटा	३	३			५६१.००
६	भोजपुर	७	२			६३.००
७	उदयपुर	४	४			१२६,८६०.००
	जम्मा	४१	३३	३	१	२१४,६२१.२०
	प्रदेश-२					
८	सप्तरी	१०	८			२३,६०४.००
९	सिरहा	१०	७			२१,०४५.००
१०	धनुषा	११	६	१		३४,०५७.००
११	महोत्तरी	४	११			१६,२८८.००
१२	सर्लाही	१०	११			२३,४९३.००
१३	रौतहट	१५	३			९,९७७.४०
१४	बारा	७	५	२		२०,५२६.५०
१५	पर्सा	११	३		१	५७,३२४.३०
	जम्मा	७८	५४	३	१	२०६,३१५.२०
	प्रदेश-३					
१६	सिन्धुली	२	७			१४३,४९७.००
१७	काभ्रे	८	५			७४५.४०
१८	ललितपुर	३	२		१	५९१.००
१९	मकवानपुर	८	१	१		१४०,२९७.१०
२०	चितवन	१	५		१	१८८,८५८.००
	जम्मा	२२	२०	१	२	४७३,९८८.५०
	प्रदेश-४					
२१	नवलपरासी (बर्दघाट पूर्व)	४	४			१९,५००.००
२२	तनहुँ	६	४			५६२.२०
	जम्मा	१०	८			२०,०६२.२०

क्र.सं.	जिल्ला	गापा	नपा	सुमनपा	मनपा	क्षेत्रफल (हे)
	प्रदेश-५					
२३	पाल्पा	८	२			२५,०९८.४०
२४	नवलपरासी (बर्दघाट पश्चिम)	४	३			१०३,६३९.००
२५	रूपन्देही	१०	५	१		२३,५०५.३०
२६	कपिलवस्तु	४	६			२२,३८६.३०
२७	अर्घाखाँची	३	३			४६,६१६.४०
२८	प्युठान	७	२			३,०५२.००
२९	दाङ्ग	७	१	२		२४८,१४१.००
३०	बाँके	६	१	१		८०,८७२.००
३१	बर्दिया	२	६			७०,१३२.००
	जम्मा	५१	२९	४		६२३,४४२.४०
	प्रदेश-६					
३२	सल्यान	७	३			३२,६४९.००
३३	सुर्खेत	४	५			११४,६४०.००
	जम्मा	११	८			१४७,२८९.००
	प्रदेश-७					
३४	डोटी	७	२			३,७८९.००
३५	कैलाली	६	६	१		१४४,९५०.००
३६	कञ्चनपुर	२	७			२३,३०८.४०
३७	डडेल्धुरा	२	५			३८,४९०.००
	जम्मा	१७	२०	१		२१०,५३७.४०
	कुल जम्मा	२३०	१७२	१२	४	१,८९६,२५५.९०

ड) कार्यक्रम संचालन तथा कार्यान्वयनका लागि साभेदार निकायहरू

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकाश समिति कार्यक्रम कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवार निकाय हो । गत विगत वर्षहरूमा एकीकृत कार्यक्रम तर्जुमामा सहभागी भई जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएका तत्कालीन सबै विषयगत मन्त्रालयका विभागहरू, क्षेत्रिय निर्देशनालयहरू र जिल्ला स्थित निकायहरूबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने गरेकोमा यस वर्ष राज्यको पुनसंरचनाको क्रममा ७५३ स्थानीय तह र ७ वटा प्रदेशहरूको रूपमा नेपालको भौगोलिक विभाजन भए पश्चात चुरे संरक्षण क्षेत्रमा पर्ने ४९८ स्थानीय तह र ७ वटा प्रदेश मध्ये ९३ स्थानीय तह (गा.पा./न.पा./उ.म.न.पा./म.न.पा.) हरूबाट २७ जिल्लाका २९ नदी प्रणालिमा र ७ वटा प्रदेशका उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयहरू मार्फत कृषि वन प्रणाली प्रवर्धन, उपयुक्त वन व्यवस्थापन र दिवस समारोह जस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने गरि कार्यक्रम तथा बजेट विनियोजन भई कार्यान्वयन भएको थियो ।

१ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति अन्तर्गतका क्लस्टर कार्यालयहरू

- अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई, लम्की (कैलाली)
- अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई, बुटवल (रूपन्देही)
- अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई, हेटौँडा (मकवानपुर)
- अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई, जनकपुर, महेन्द्रनगर, (धनुषा)
- अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग इकाई, सलकपुर (मोरङ)

२ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (प्रदेश स्तरीय)

- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश न १, विराटनगर
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश न २, जनकपुर
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश न ३, हेटौँडा
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश, पोखरा
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश न ५, बुटवल
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत
- उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश, धनगढी

३ नेपाली सेना (वन तथा पर्यावरण सुरक्षा निर्देशनालय)

४ त्रिभुवन विश्वविद्यालय (वन विज्ञान अध्ययन संस्थान, हेटौँडा)

५ २९ वटा नदी प्रणाली क्षेत्रमा अवस्थित (नदीप्रणाली तालिकामा उल्लेखित) ९३ स्थानीय तहहरू

च) आ व २०७५/७६ मा कार्यक्रम संचालन भएका जिल्ला तथा नदी प्रणालीहरू

क्र.सं.	नदी प्रणाली	स्थानीय तह/पालिका	जिल्ला	प्रदेश नं.	अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग ईकाइ
१	त्रियुगा-२ कग, हडिया, सिवाई	चौदण्डीगढी नगर	उदयपुर	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		त्रियुगा नगर	उदयपुर	१	मोरङ्ग, सलकपुर
२	बक्राहा	उर्लाबारी नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		पथरी शनिश्चरे नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		मिक्लाजुङ गाउँ	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		रतुवामाई नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		लेटाङ नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		सुनवर्षी नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
३	बिरिग	अर्जुनधारा नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		कन्काई नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		भापा गाउँ	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		बराहदशी गाउँ	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		माई नगर	इलाम	१	मोरङ्ग, सलकपुर
४	बुढी खोला	इटहरी उप-महानगर	सुनसरी	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		सुन्दर हरैचा नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
५	रतुवा	उर्लाबारी नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		कमल गाउँ	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		गौरादह नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		चुलाचुली गाउँ	इलाम	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		दमक नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		माडसेबुङ गाउँ	इलाम	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		मिक्लाजुङ गाउँ	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		रतुवामाई नगर	मोरङ्ग	१	मोरङ्ग, सलकपुर
६	लोदिया	कन्काई नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		शिवसताक्षी नगर	भापा	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		माई नगर	इलाम	१	मोरङ्ग, सलकपुर
७	बलान	उदयपुरगढी गाउँ	उदयपुर	१	मोरङ्ग, सलकपुर
		बलान-विहुल गाउँ	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
		लहान नगर	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर

क्र.सं.	नदी प्रणाली	स्थानीय तह/पालिका	जिल्ला	प्रदेश नं.	अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग ईकाइ
		सखुवानान्कारकट्टी गाउँ	सिराह	२	धनुषा, जनकपुर
		सुरुङ्गा नगर	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
८	खाँडो	राजविराज नगर	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
		रूपनी गाउँ	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
		शम्भुनाथ नगर	सप्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
९	जलाद	क्षिरेश्वरनाथ नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		गणेशमान-चारनाथ नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		धनुषाधाम नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
१०	तिलावे	पर्सगढी नगर	पर्सा	२	मकवानपुर, हेटौडा
		विरगञ्ज महानगर	पर्सा	२	मकवानपुर, हेटौडा
		सखुवा प्रसौनी गाउँ	पर्सा	२	मकवानपुर, हेटौडा
११	बिगही औरही	क्षिरेश्वरनाथ नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		बटेश्वर गाउँ	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		मिथिला नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		लक्ष्मीनिया गाउँ	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
१२	रातु	गौशाला नगर	महोत्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
		बटेश्वर गाउँ	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
		बर्दिबास नगर	महोत्तरी	२	धनुषा, जनकपुर
		मिथिला नगर	धनुषा	२	धनुषा, जनकपुर
१३	लखनदेही	लालबन्दी नगर	सर्लाही	२	धनुषा, जनकपुर
		हरिपुर नगर	सर्लाही	२	धनुषा, जनकपुर
		हरिवन नगर	सर्लाही	२	धनुषा, जनकपुर
१४	रिउ	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँ	पर्सा	२	मकवानपुर, हेटौडा
		माडी नगर	चितवन	३	मकवानपुर, हेटौडा
१५	बकैया	ईशनाथ नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		कटहरीया नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		गजुरा नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		गौर नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		देवाही गोनाही नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		परोहा नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		फतुवा विजयपुर नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर

क्र.सं.	नदी प्रणाली	स्थानीय तह/पालिका	जिल्ला	प्रदेश नं.	अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग ईकाइ
		बौधीमाई नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		माधवनारायण नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		मौलापुर नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		यमुनामाई गाउँ	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		राजदेवी नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		राजपुर नगर	रौतहट	२	धनुषा, जनकपुर
		निजगढ नगर	बारा	२	धनुषा, जनकपुर
		बकैया गाउँ	मकवानपुर	३	मकवानपुर, हेटौडा
		हेटौडा उप-महानगर	मकवानपुर	३	मकवानपुर, हेटौडा
१६	पूर्वी राप्ती-४ लोथर	राप्ती नगर	चितवन	३	मकवानपुर, हेटौडा
१७	बागमती-४	कमलामाई नगर	सिन्धुली	३	मकवानपुर, हेटौडा
		मरिण गाउँ	सिन्धुली	३	मकवानपुर, हेटौडा
		हरिहरपुरगढी गाउँ	सिन्धुली	३	मकवानपुर, हेटौडा
१८	भर्रेही (भलुही)	विनयी गाउँ	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	४	मकवानपुर, हेटौडा
		बर्दघाट नगर	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	५	रूपन्देही, बुटवल
		माथागढी गाउँ	पाल्पा	५	रूपन्देही, बुटवल
		रामग्राम नगर	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	५	रूपन्देही, बुटवल
		सुनवल नगर	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	५	रूपन्देही, बुटवल
१९	पश्चिम राप्ती-४ रनशिंग	गढवा गाउँ	दाङ्ग	५	रूपन्देही, बुटवल
		बुद्धभुमी नगर	कपिलवस्तु	५	रूपन्देही, बुटवल
		शितगंगा नगर	अर्घाखाँची	५	रूपन्देही, बुटवल
		शिवराज नगर	कपिलवस्तु	५	रूपन्देही, बुटवल
२०	पश्चिम राप्ती-६	राप्ती गाउँ	दाङ्ग	५	रूपन्देही, बुटवल
		लमही नगर	दाङ्ग	५	रूपन्देही, बुटवल
		शितगंगा नगर	अर्घाखाँची	५	रूपन्देही, बुटवल
२१	पश्चिम राप्ती-९, माहतिनी	राजपुर गाउँ	दाङ्ग	५	रूपन्देही, बुटवल
		लमही नगर	दाङ्ग	५	रूपन्देही, बुटवल

क्र.सं.	नदी प्रणाली	स्थानीय तह	जिल्ला	प्रदेश नं.	अनुसन्धान तथा कार्यक्रम सहयोग ईकाइ
२२	बबई-११	गुलरिया नगर	बर्दिया	५	रूपन्देही, बुटवल
		ठाकुरबाबा नगर	बर्दिया	५	रूपन्देही, बुटवल
		बारबर्दिया नगर	बर्दिया	५	रूपन्देही, बुटवल
		मधुवन नगर	बर्दिया	५	रूपन्देही, बुटवल
२३	बाणगंगा	बाणगंगा नगर	कपिलवस्तु	५	रूपन्देही, बुटवल
		बुद्धभुमी नगर	कपिलवस्तु	५	रूपन्देही, बुटवल
		शितगंगा नगर	अर्घाखाँची	५	रूपन्देही, बुटवल
२४	निकास, फलाटे	वीरेन्द्रनगर	सुर्खेत	६	कैलाली, लम्की
२५	भेरी-१, गोचे	गुर्वाकोट नगर	सुर्खेत	६	कैलाली, लम्की
		भेरीगंगा नगर	सुर्खेत	६	कैलाली, लम्की
२६	कान्द्रा	घोडाघोडी नगर	कैलाली	७	कैलाली, लम्की
		भजनी नगर	कैलाली	७	कैलाली, लम्की
		मोहन्याल गाउँ	कैलाली	७	कैलाली, लम्की
२७	पुन्चुरा	आलिताल गाउँ	डडेल्धुरा	७	कैलाली, लम्की
		परशुराम नगर	डडेल्धुरा	७	कैलाली, लम्की
२८	महाकाली-कमिकते, जोगबुढा	महाकाली नगर	कञ्चनपुर	७	कैलाली, लम्की
२९	सुर्मा कटेनी-लिक्मा	कैलारी गाउँ	कैलाली	७	कैलाली, लम्की
		गौरीगंगा नगर	कैलाली	७	कैलाली, लम्की

छ) समितिबाट संयोजन र कार्यान्वयन गरिएका कार्यक्रमहरू

१ अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास

- अनुसन्धान कार्यको सिलसिलामा सेवा प्रदायकबाट नदी प्रणालीको अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रकाशन सहित त्रिभुवन विश्वविद्यालय, वन विज्ञान अध्ययन संस्थान, हेटौँडासँग सम्झौता भइ आब. २०७५/७६ मा कार्य संचालन भएका स्थानीय तहहरू मध्ये ५० वटा स्थानीय तहको स्थलगत सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको प्रतिवेदन प्राप्त भईसकेको ।
- त्रिभुवन विश्वविद्यालय, Department of Geological Society बाट चुरे क्षेत्र भई बहने ६ वटा नदी प्रणालीको Aquifer Mapping को कार्य र चुरे क्षेत्रबाट प्रभावित १, २ र ५ नम्बर प्रदेशको Sensitivity study को कार्य सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
- चुरे संरक्षण क्षेत्रमा वातावरणीय मुल्यांकनको कार्यान्वयनको अवस्था सम्बन्धी अध्ययन सम्पन्न ।
- अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास शाखालाई तोकिएको जिम्मेवारी मध्ये पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्द्धन तर्फ

आव. २०७५/७६ मा मनहरी पीस पार्क (मकवानपुर), शिवशक्ति सावन. (रौतहट), गढिमाई मन्दिर (बारा), शान्ति बाटिका (धनुषा), जखदेरा ताल, (दाङ्ग), सिर्जनापार्क बाल उद्यान (रूपन्देही), भिल्मिल्ला ताल (कंचनपुर), पुरैना ताल (बाँके), बाघभोडा (मोरंग), चिलामगढी (भापा), सालबारी (भापा), कानेपोखरी (मोरंग), बालकृडा उद्यान, उर्लाबारी (मोरंग), पेंगोलिन पार्क (मकवानपुर) गरी १३ स्थानमा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनको कार्य भएको ।

२ नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा

- आव. ०७५/७६ को लागी कार्यक्रम संचालन निर्देशिका स्वीकृत भई लागु भएको ।
- चुरे क्षेत्रमा सोधपत्र लेख्ने विधार्थी छनौट सम्बन्धी निर्देशिका तयारी
- जनतासंग चुरे कार्यक्रम संचालन गर्न जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यविधि तयार

३ समन्वय गोष्ठी तथा क्षमता विकास

क्र.सं.	कामको विवरण	इकाई	प्रगती परिमाण
१	केन्द्रिय समन्वय समिति बैठक	पटक	५
२	अन्तर-निकाय समन्वय	पटक	५
३	क्लस्टर स्तरीय समन्वय प्रगति समिक्षा गोष्ठी	पटक	५
४	चुरे अभिमुखीकरण कार्यक्रम (प्रदेश मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीहरू तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी संग)	पटक	१
५	चुरे दिवस (७ प्रदेशमा)	पटक	१

आव. २०७५/७६ मा ८ पटक समितिको बैठक बसी विभिन्न निर्णय गरेको ।

४ सामाजिक परिचालन सम्बन्धी भएका कार्यहरू

- सामाजिक परिचालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम (गोष्ठी तथा कार्यशाला) - २ गोटा
- चुरे सम्बन्धी एकीकृत संचार अभियान

५ प्रचार-प्रसार

- चुरे सम्बन्धी नदी प्रणालीमा आधारित श्रव्य दृश्य सामाग्री प्रसारण (बस्तु उत्पादन तथा तयारी) ५ पटक गरिएको ।
- चुरे संरक्षण सम्बन्धी सूचना राष्ट्रियस्तरका संचार माध्यमबाट प्रवाह
- प्रेस क्लिपिंग संकलन तथा प्रकाशन
- चुरे सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिको लागि रेडियो जिङ्गल (PSA) नेपाली, मैथिली, भोजपुरी, अक्धी, तामाङ्ग र थारू भाषा गरी ६ भाषामा तयार भई कार्यक्रम लागु भएका ३१ जिल्लाहरूमा र काठमाडौं उपत्यकामा समेत स्थानीय एफ एम. बाट प्रसारणमा भएको ।
- चुरे संरक्षण सम्बन्धी प्रचारमुलक पर्चा, पम्लेट, पोस्टर प्रकाशन तथा वितरण भएको ।
- चुरे सम्बन्धी प्रचारमुलक नोटबुक तथा चुरे डायरी प्रकाशन तथा वितरण भएको ।
- श्रव्य-दृश्य विभिन्न राष्ट्रिय तथा स्थानीयस्तरको टेलिभिजनबाट प्रसारण भएको ।
- विभिन्न पत्र-पत्रिका मार्फत चुरे सम्बन्धी संदेशमूलक विज्ञापन प्रकाशन गरिएको ।

६. वार्षिक योजना तर्जुमा

- समितिले आ. व. २०७५/७६ को लागि कार्यक्रम प्रस्ताव गरि बजेट शिलिङ सहितको रणनीतिक मार्गदर्शन प्रदान गरेको
- विषयगत मन्त्रालयहरूले पनि मातहतका क्षेत्रिय निर्देशनालयहरू र विभागहरूलाई चुरे क्षेत्रको कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न रणनीतिक मार्गदर्शन प्रदान
- क्षेत्र र केन्द्र स्तरमा योजनाहरूको समीक्षा गरी आ.व. २०७५/७६ मा केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा २९ नदी प्रणाली क्षेत्र भित्र संचालन हुने मुख्य ३७ कार्यक्रमहरूको लागि रु. १ अर्ब ६९ करोड ९७ लाख प्रस्ताव गरिएकोमा संसोधन स्वीकृति पश्चात रु. १ अरब ६६ करोड ६४ लाख ३७ हजार लागत कायम भइ कार्यक्रमहरू भएको योजना प्रस्ताव तयार भएकोमा सोही अनुरूप हुने गरि आ. व. २०७५/७६ को लागि कार्यक्रम स्वीकृत भै कार्यान्वयनमा आएको थियो ।

७. अनुगमन तथा पृष्ठपोषण

केन्द्रबाट प्रत्येक क्षेत्रमा बोर्डका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूलाई जिम्मेवारी तोकिए अनुसार पटक पटक सम्बन्धित स्थानीय तह तथा जिल्लाहरूमा अनुगमन गरी पृष्ठपोषण दिने काम भएको थियो र साथै प्रदेश मन्त्रालय र प्रदेश निर्देशनालयहरूबाट समेत आ-आफ्नो क्षेत्रमा भए गरेको कार्यहरूको अनुगमन गरिएको ।

८. साम्केदार निकायलाई टेवा तथा प्राविधिक सहयोग

समितिको पाँच कार्यक्षेत्र मोरङको सलकपुर, धनुषाको महेन्द्रनगर, मकवानपुरको हेटौडा, रूपन्देहीको बुटवल र कैलालीको लम्कीमा अनुसन्धान तथा प्राविधिक सहयोग इकाईद्वारा अनुसन्धान र जिल्लास्थित साम्केदार निकायहरूलाई टेवा पुग्ने गरि प्राविधिक सहयोग र सहजीकरण गर्ने कार्य विगत आ.व. मा जस्तै यस आ.व. मा पनि जारी रहेको ।

९. नवीनतम कार्यक्रमहरू

चुरेमा आश्रीत उपल्लो तटका २९९ विपन्न घरधुरीका जनता र चुरेको विनासबाट प्रभावित तल्लो तटीय २५३ विपन्न घरधुरीका जनताको जीविकोपार्जनका लागि सर्लाही जिल्लाको लखनदेही नदी प्रणाली क्षेत्र आसपासका जम्मा ५५२ घरधुरी छनौट गरि प्रभावित विपन्न जनताको जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउन जनतासंग चुरे कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो ।

१०. समितिको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कामको प्रगति

क. संगठन संरचना तथा नियमावलीहरू

- ❖ समितिको परिमार्जित संगठन तथा दरवन्दी संरचना (केन्द्रस्तर) मस्यौदा तयारी भइ मन्त्रालयमा पेश भएको ।
- ❖ समितिले प्रस्ताव गरे बमोजिम परिमार्जित संगठन तथा दरवन्दी संरचना (कार्यान्वयन इकाईस्तर) प्रत्येक कार्यान्वयन इकाईमा उप-सचिवको नेतृत्वमा विभिन्न पदका १२ जना कर्मचारीको अस्थायी दरबन्दी रहने गरि नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०७६/०४/०६ मा निर्णय भएको ।

ख. भौतिक सम्पति

१. समितिको केन्द्रीय सचिवालय, खुमलटारमा स्थापना भई संचालनमा रहेको ।
२. क्लष्टर कार्यालयहरू क्रमशः मोरङको सलकपुर, धनुषाको महेन्द्रनगर, मकवानपुरको हेटौडा, रूपन्देहीको बुटवल र कैलालीको लम्कीमा स्थापना भइ संचालनमा रहेको ।
३. यस समिति र अन्तर्गत गरि नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भै प्राप्त भएको जम्मा १४ वटा

जीप, १६ वटा मोटरसाइकल र ६ वटा स्कुटर निम्नानुसार रहेको छ ।

- ◆ समिति र अन्तर्गत रहेका १४ वटा सवारी साधन (जिप) मध्ये ५ वटा कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईमा १/१ वटा, समिति (केन्द्र) मा रहेका ९ वटा सवारी साधन मध्ये चालु अवस्थाका ७ वटा र मर्मत गर्नु पर्ने अवस्थाका २ वटा ।
- ◆ १६ वटा मोटरसाइकल मध्ये ९ थान केन्द्रमा, कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईहरू सलकपुरमा १ थान, जनकपुरमा १ थान, भरतपुरमा २ थान, बुटवलमा १ थान र लम्कीमा २ थान रहेको ।
- ◆ ६ वटा स्कुटर मध्ये ४ थान केन्द्रमा, १ थान सलकपुरमा र १ थान भरतपुरमा रहेको ।

ग. प्रकाशनहरू

१. वार्षिक प्रगति पुस्तिका तयारी तथा प्रकाशन - ५०० प्रति
२. पोस्टर/पम्पलेट तथा बुकलेटहरू - ५०० प्रति
३. क्यालेन्डर प्रकाशन उत्पादन तथा वितरण - ६६६५ थान
४. निती, कार्यनीति, मार्गदर्शन तयारी तथा प्रकाशन

सन्दर्भ सागामीहरू:

- चुरे तराई मधेश संरक्षण तथा व्यवस्थापन गुरु योजना-२०७४
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका आ.ब. २०७३/२०७४ (रा.चु.त.म.सं.वि.स.)
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका आ.ब. २०७४/२०७५ (रा.चु.त.म.सं.वि.स.)
- नेपाल राजपत्र भाग ५ (२०७१/३/१६)
- चुरे तराई मधेश संरक्षण: कार्यक्रमको उपलब्धी र भावी कार्यदिशा-२०७५, डा.पेम नारायण कंडेल (सदस्य-सचिव)
- राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण कार्यक्रमको विद्यमान अवस्था: चुनौती र संभावनाहरू - २०७५ (रा.चु.त.म.सं.वि.स.)
- राष्ट्रपति चुरे कार्यक्रम कार्यान्वयनको जिल्लास्तरीय वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका, आ.ब. २०७४/२०७५, जि.व.का. उदयपुर
- आ.ब. २०७५/२०७६ मा समितिका शाखागत रूपमा बाँडफाँड गरिएका कार्यक्रमहरूको सम्बन्धित शाखाहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरू (रा.चु.त.म.सं.वि.स.)

सामनेदार निकायहरूको विस्तृत कार्यक्रम र प्रगतिको अवस्था

क) स्थानीय तहहरू

क्र.म.	स्थानीय तह	विकास	प्रकार	निर्देशिका नं.	चर्च बजेट	चर्च प्रतिफल	वर्ष प्रतिफल	वर्ष प्रतिफल (संख्या)	समाप्ति, चर्च बजेट (रु.)	चर्च बजेट (रु.)	चर्च प्रतिफल (रु.)	नदी/ला/स्रोत विकास (रु.सं.)	नदी/ला/स्रोत विकास (रु.सं.)	समाप्ति प्रतिफल (रु.सं.)	समाप्ति प्रतिफल (रु.सं.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	काठमाडौं नगर	दरभण्डार	१	१५३४०	१५३४०	१००.००		३.००							
२	बाँझबजार नगर	दरभण्डार	१	१२०००	११३०२	९३.३५	२.००								
३	बाँझबजार नगर	दरभण्डार	१	१२४०	१२४०	१००.००	१.००								
४	उदयपुरगढी नगर	उदयपुर	१	९२७४	९२७४	१००.००	१.००								
५	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	८०१४	७९९९	९९.९५	१.००								
६	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	११३००	११३०८	९९.२२	१.००								
७	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	१०१२४	१०११७	९९.९८	१.००								
८	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	१०१२०	१०१२०	१००.००	१.००								
९	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९०००	९०००	१००.००	१.००								
१०	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	२४४	२४४	१००.००	१.००								
११	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	१३०४	१३२०	१८.०४									
१२	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	१३०४	१३०४	१००.००	१.००								
१३	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१४	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१५	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१६	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१७	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१८	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
१९	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२०	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२१	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२२	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२३	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२४	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२५	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२६	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२७	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२८	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
२९	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३०	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३१	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३२	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३३	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३४	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३५	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								
३६	बाँझबजार नगर	उदयपुर	१	९२४	९२४	१००.००	१.००								

क्र.सं.	स्थानीय तह	भूमिगत नदी पुनर्वसन र सफाईको फानी उपयोज (मज)	रेन वाटर सङ्कलन (मज)	वन हट्टो नियन्त्रण संकलन निर्माण, हट्टो नियन्त्रण सामग्री खरिद तथा संकलनार्थ विवरण तथा परिचालन (पटक)	निषिद्ध काठ, डालेचौर, घाट, गैर काष्ठ वन पैदावार रूख प्रमात्रिका विरना खरिद तथा निरसन (रकम)	सफाई कार्य सामुदायिक निर्माण प्रकल्प (पक्की)	हरित पेट्रीका निर्माण (स्क्वा)	रजिस्ट्रार र सेनिटेशियन न.अ. सुनसरी (रकम)	नदीकाय प्रसार उपयोज (नदी व्यवस्थापन (नदी व्यवस्थापन/व्यानलाईजेशन) (रकम)	बाढीबाट क्षतिग्रस्त नदी पुनर्वास कार्यक्रम (रकम)
१	२	१५	१०	१५	१५	१५	२०	२१	२२	२३
१	सुनसरी गाउँपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३	सुनसरी गाउँपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
४	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
५	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
६	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
७	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
८	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
९	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१०	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
११	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१२	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१३	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१४	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१५	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१६	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१७	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१८	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
१९	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२०	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२१	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२२	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२३	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२४	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२५	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२६	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२७	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२८	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
२९	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३०	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३१	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३२	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३३	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३४	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००
३५	सुनसरी नगरपालिका	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००	१.००

क्र.सं.	उपवीथ नाव	जिल्हा	प्रोग्रॅम	निविदा क्र.सं.	वर्ग व मंडळ	वर्ग व मंडळ	अंतिम भाग पुरवठा (नं.सं.)	पन्थी, शीट, वारे वीजवाग (व.सं.)	चुंगी व वीजवाग (व.सं.)	मौलिक विकासात्मक विकास (व.सं.)	मौलिक विकासात्मक विकास (व.सं.)	मौलिक विकासात्मक विकास (व.सं.)	मौलिक विकासात्मक विकास (व.सं.)
३७	उदयेक नगर	राजेश	२	१०५	३०५	१००.००							
३८	सुखी नगर	राजेश	२	१०६	१००.००	१००.००							
३९	श्री नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
४०	श्रीवती नगर	राजेश	२	३०	३०	१००.००							
४१	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
४२	श्रीवती नगर	राजेश	२	१२०	१२०	१००.००							
४३	श्रीवती नगर	राजेश	२	३०	३०	१००.००							
४४	श्रीवती नगर	राजेश	२	३०	३०	१००.००							
४५	श्रीवती नगर	राजेश	२	३०	३०	१००.००							
४६	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
४७	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
४८	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
४९	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५०	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५१	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५२	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५३	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५४	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५५	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५६	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५७	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५८	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
५९	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६०	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६१	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६२	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६३	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६४	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६५	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६६	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६७	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६८	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
६९	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
७०	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
७१	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							
७२	श्रीवती नगर	राजेश	२	७५	७५	१००.००							

क्र.सं.	स्थानीय तह	भूमिगत नदी पुनर्निर्माण र समाहृतिको लागि उपयोग (मेट्र)	रेन वाटर, एन्वफे हारेस्टिन्ग ज्यास (मेट्र)	नयाँ ढोको निर्माण-व्यय समाप्त निर्माण ढोको निर्माण सामग्री खरिद तथा संरक्षणको लागि तथा परिवर्तन (मेट्र)	विभिन्न कोठे, टोलेथीस, वाटर, गैस, स्ट्रुट तथा पेन्टिङ र अन्य प्राविधिक विवरण तथा विवरण (मेट्र)	सहकार्यमा आयोज्य निर्माण अनुदान (मेट्र)	हरिन योजना मिशन (मेट्र)	टाटाइस र कोभिसेना निर्माण टाटाइस म.पा. सुगरी (मेट्र)	नदी-नदी पार उपयोग सुवस्थापन (गदी सुवस्थापन) (मेट्र)	बाडीबाट अभियान तथा सुवस्थापन प्राविधिक सुवस्थापन (मेट्र)
१७	कठरीवा नगर				२०००.००		१.००			
१८	गजुग नगर				२०००.००	१२.००	१.००			
१९	गौर नगर				२०००.००					
२०	दुधरेठा गाउँपालिका नगर				२०००.००					
२१	पापुवा नगर				२०००.००					
२२	फुलुवा विल्लुपुर नगर				२०००.००		१.००			
२३	बाँझबन्दी नगर				२०००.००					
२४	सावत गोरामा नगर				२०००.००					
२५	सावतपुर नगर				२०००.००					
२६	सुगरीगाउँ गाउँ				२०००.००					
२७	गजुग नगर				२०००.००					
२८	गजुग नगर				२०००.००					
२९	गजुग नगर				२०००.००					
३०	गजुग नगर				२०००.००					
३१	गजुग नगर				२०००.००					
३२	गजुग नगर				२०००.००					
३३	गजुग नगर				२०००.००					
३४	गजुग नगर				२०००.००					
३५	गजुग नगर				२०००.००					
३६	गजुग नगर				२०००.००					
३७	गजुग नगर				२०००.००					
३८	गजुग नगर				२०००.००					
३९	गजुग नगर				२०००.००					
४०	गजुग नगर				२०००.००					
४१	गजुग नगर				२०००.००					
४२	गजुग नगर				२०००.००					
४३	गजुग नगर				२०००.००					
४४	गजुग नगर				२०००.००					
४५	गजुग नगर				२०००.००					
४६	गजुग नगर				२०००.००					
४७	गजुग नगर				२०००.००					
४८	गजुग नगर				२०००.००					
४९	गजुग नगर				२०००.००					
५०	गजुग नगर				२०००.००					
५१	गजुग नगर				२०००.००					
५२	गजुग नगर				२०००.००					
५३	गजुग नगर				२०००.००					
५४	गजुग नगर				२०००.००					
५५	गजुग नगर				२०००.००					
५६	गजुग नगर				२०००.००					
५७	गजुग नगर				२०००.००					
५८	गजुग नगर				२०००.००					
५९	गजुग नगर				२०००.००					
६०	गजुग नगर				२०००.००					
६१	गजुग नगर				२०००.००					
६२	गजुग नगर				२०००.००					
६३	गजुग नगर				२०००.००					
६४	गजुग नगर				२०००.००					
६५	गजुग नगर				२०००.००					
६६	गजुग नगर				२०००.००					
६७	गजुग नगर				२०००.००					
६८	गजुग नगर				२०००.००					
६९	गजुग नगर				२०००.००					
७०	गजुग नगर				२०००.००					
७१	गजुग नगर				२०००.००					
७२	गजुग नगर				२०००.००					
७३	गजुग नगर				२०००.००					
७४	गजुग नगर				२०००.००					
७५	गजुग नगर				२०००.००					
७६	गजुग नगर				२०००.००					
७७	गजुग नगर				२०००.००					
७८	गजुग नगर				२०००.००					
७९	गजुग नगर				२०००.००					
८०	गजुग नगर				२०००.००					
८१	गजुग नगर				२०००.००					
८२	गजुग नगर				२०००.००					
८३	गजुग नगर				२०००.००					
८४	गजुग नगर				२०००.००					
८५	गजुग नगर				२०००.००					
८६	गजुग नगर				२०००.००					
८७	गजुग नगर				२०००.००					
८८	गजुग नगर				२०००.००					
८९	गजुग नगर				२०००.००					
९०	गजुग नगर				२०००.००					
९१	गजुग नगर				२०००.००					
९२	गजुग नगर				२०००.००					
९३	गजुग नगर				२०००.००					
९४	गजुग नगर				२०००.००					
९५	गजुग नगर				२०००.००					
९६	गजुग नगर				२०००.००					
९७	गजुग नगर				२०००.००					
९८	गजुग नगर				२०००.००					
९९	गजुग नगर				२०००.००					
१००	गजुग नगर				२०००.००					

क्र.सं.	स्थानीय तह	जिल्हा	प्रदेश	प्रिनसिपलिंग बजेट	खर्च बजेट	खर्च प्रकल्पित	अधिकृत भूमि पुनर्रवान (संख्या)	दल्ली, वीरें, बरें रेडरुवाम (बड)	चुरे रेडरुवाम (स्थान)	नैतिक बतलरुवाम एवं भू-स्थलरुवामे हितरुवामे बरी संरुवलरुवामा रेडरुवाम वन डेव (100 Sqm) ओ तरुवार संरुवित पुनरुवामन संरुवाम (कुडेरुवाम) (रे.)	नदी तल बोलरुवाम किरुवाम रिपरुवाम/वुसुवाम (बि.मी.)	बुडु इषरुवामा पुनरुवाम प्ररुवाम (संख्या)	अरुवामे रुवि अरुवामा बतलरुवाम गती किरुवाम (रेडरुवाम)
७२	राणी गाड	राड	५	२१५०	२१५०	१००,००	१,००	३,००			०,५०		२,००
७५	लुवरी नगर	राड	५	५८०५	५८०५	१००,००	१,००	५,००	१,००	५,००	०,५०	३०,००	५,००
७५	बडरुवाम नगर	तरुवामरुवाम (बडरुवाम)	५	१५५५	१५५५	७२,५०		२,००			०,२५		
७५	रुवाम नगर	मुवाम परुवाम	५	१०५	०	०,००						०,००	
७७	रुवाम नगर		५	१८५५	१८०५	१०,५८	१,००	१,००	१,००	५,५०	०,२५	५०,००	५,००
७८	बडरुवाम गाड	पुनरुवाम	५	५१००	५१००	१००,००	२,००	२,००					२,००
७९	रुवाम नगर	नरुवाम	५	३१००	३१००	१००,००					१,००	५०,००	
८०	रुवाम नगर	नरुवाम	५	५५०५	५५०५	१००,००		३,००					
८१	रुवाम नगर	नरुवाम	५	१५०५	१५०५	१००,००		५,००					
८२	रुवाम नगर	नरुवाम	५	५५०	५५०	१००,००						५०,००	
८३	रुवाम नगर	मुवाम	५	५१०५	५१०५	१००,००						५०,००	
८४	रुवाम नगर	मुवाम	५	१३५०	१३५०	१००,००	१,००	५,००	१,००	५,००		५०,००	५,००
८५	रुवाम नगर	मुवाम	५	५५०५	५५०५	१००,००	१,००	३,००	१,००	३,५०	१,००	३०,००	५,००
८६	रुवाम नगर	रुवाम	०	५८५५	५८५५	५८,५८					१,००	५०,००	
८७	रुवाम गाड	रुवाम	०	१०००	१०००	१००,००					०,३०	५०,००	
८८	रुवाम नगर	रुवाम	०	२०३००	२०३००	१००,००			१,००		०,५०	५०,००	२,००
८९	रुवाम गाड	रुवाम	०	२५०५	२५५०	१५,५५		३,००	१,००		०,५०	५०,००	५,५८
९०	रुवाम नगर	रुवाम	०	१५५०	१५५०	८५,००					०,५५	५०,००	
९१	रुवाम गाड	रुवाम	०	२८५५	२८५५	१००,००	२,००	५,००		१०,००	०,५०		५,००
९२	रुवाम गाड	रुवाम	०	२८५५	२८५५	१५,५५	१,००	५,००	१,००	५,५५	०,५०	५०,००	५,५८
९३	रुवाम नगर	रुवाम	०	२५५५	२५५५	५५,५०		३,००			०,५०	५०,००	५,८८
	प्ररुवाम परुवाम						२५	१५५,५५	२५	५५	२५,५०	५५	५५
	रुवाम परुवाम						२५	५५	२०	५५	२५,५०	५५	५५
	नैतिक प्ररुवाम प्रकल्पित						८८,८५	५५,००	८८,८५	५०,५५	१००,००	५०,०५	५५,५५

क्र.सं.	स्वार्थीय वह	श्रमिगत बल पुर्नर्पण र सहाय्यताको पानी उपभोग (बटा)	रेन वाटर, स्लबफ हाप्लेस्टिब डबलम (बटा)	वन डटेतो सिगन्च संकल निर्माण, डटेतो निर्माण समसी चरिद तथा संजाललाई वितरण तथा परिवालन (पटक)	विभिन्न काठ, डातेचीन, वाजर, गौड काठ वन पैदावार रुख प्रजातिका विरुवा चरिद तथा वितरण (संख्या)	सहकार्यमा बायोमैस निर्माण बनुदान (भएछरी)	हरित पेट्रीस निर्माण (रेक्टर)	ट्याङ्गा र खेतिखेसा नियन्त्रण इन्टर्री न.पा. सुनसरी (स्थान)	नदीजन्य पदार्थ उपभोग स्वयम्स्थापन (नदी च्यानलाईजेशन) (स्थान)	वादीकाट इन्फ्रस्ट्रक्चर नदी नृन्दापन पारिभिक स्वतमा वृन्दापण (स्थान)
७३	राम्मी गाउँ	१.००	१.००		५०००.००		१.००			
७४	लमही नगर	२.००	२.००	१.००	२५०००.००		२.००			
७५	बर्दघाट नगर	१.००	१.००	१.००			०.७२			
७६	रामबास नगर				०.००	०.००				
७७	सुनवल नगर	१.००	१.००		१,७२,४.००		०.९७			
७८	मायागढी गाउँ									
७९	सुलौरा नगर				१,००,००.००	१५.००	२.००			
८०	ठाकुरवाक नगर	१.००	१.००		५०००.००		१.००			
८१	बारबोदिया नगर	१.००	१.००		५,०००.००		१.००			
८२	सुनवन नगर			१.००	५,०००.००		१.००			
८३	सुबोकाट नगर	१.००	१.००		१,००,००.००		१.००			
८४	शरीगंगा नगर	१.००	१.००	१.००	१,००,००.००	१५.००	१.००			
८५	बिन्दनगर नगर	२.००	२.००	१.००	२,००,००.००	१५.००	२.००			
८६	माहाकाली नगर			१.००	१,५७,३४.००	१२.००	१.५७			
८७	केसारी गाउँ				१,००,००.००	१५.००	१.००			
८८	गारिगा नगर	१.००	१.००	१.००	५,०००.००		१.००			
८९	चौडाघाटी नगर	१.००	१.००	१.००			०.९९			
९०	भक्तनी नगर				८२,००.००	१३.००	०.८३			
९१	मोहन्यत गाउँ	२.००	२.००		५,०००.००					
९२	आलतल गाउँ	१.००	१.००	१.००		१०.००	०.९९			
९३	परसुगम नगर	१.००	१.००				०.९५			
	प्रगति परिमाण	४८	४४.००	२२	५,१३,०००	३५.७	७२	१	१	२
	लक्षित परिमाण	५२	५८.००	२९	५,४०,०००	३८.०	७७	१	१	२
	भौतिक प्रगति प्रतिशत	९२.३१	७७.५९	७५.८६	९५.००	९३.९५	९३.५१	१००.००	१००.००	१००.००

सा प्रदेश मन्त्रालयहरू

क्र.सं.	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण	विनियोजित बजेट	खर्च बजेट	खर्च प्रतिशत	कृषि वन प्रणालीको प्रवर्धन (स्थान)		वन व्यवस्थापन (उपयुक्त वन सम्बर्धन प्रणाली) कार्यान्वयन (संख्या)		चुरे दिवस (पटक)	
					लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
१	प्रदेश नं. १	९२००.००		०.००	१.००		५.००		१.००	
२	प्रदेश नं. २	११२००.००		०.००	१.००		७.००		१.००	
३	प्रदेश नं. ३	३२००.००		०.००			३.००		१.००	
४	प्रदेश नं. ४	१२००.००		०.००			१.००		१.००	
५	प्रदेश नं. ५	१०२००.००	५१३३.००	५०.३२	१.००		६.००	५.००	१.००	१.००
६	प्रदेश नं. ६	२२००.००		०.००			२.००		१.००	
७	प्रदेश नं. ७	५२००.००		०.००			५.००		१.००	
	जम्मा	४२४००.००	५१३३.००	१२.११	३.००	०.००	२९.००	५.००	७.००	१.००

ग) नेपाली सेना

नेपाल सरकार
राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति, धुमनाटार, ललितपुर

२०७३ ई.पू.

बजेट उपसिर्चा नं. ३२११२४
मन्त्रालय: सा प्रदेश मन्त्रालय
श्री: नेपाल सरकार, ललितपुर

वार्षिक बजेट	18075000.00
वन वित्तीय प्रगति विवरण	100%
वन वित्तीय प्रगति विवरण	82.50%

कार्यक्रम/कार्यक्रमको नाम: राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति (श्री नेपाली सेना वन तथा पर्यटन मन्त्रालय निर्देशकबाट, जमी अड्डा, भद्रकाली)
उपरोक्त/व्यवस्थापक/प्रमुखको नाम: राजेश सिंह भण्डारी

क्र.सं.	कार्यक्रम/कार्यक्रमको नाम	विवरण	वार्षिक बजेट		वर्षीय वित्तीय प्रगति	
			परिमाणु	शेर	परिमाणु	शेर
अ) विनियोजित खर्च अनुसूचीको कार्यक्रमहरू						
३४	श्री नं.१ वन तथा पर्यटन मन्त्रालय मन्त्रपरामर्शी स्थित टाउननेस्टेडि स्थलगतिक रूपमा विकास गर्ने कार्य				३१	११
४.६.२३.१०१	नर्सरी निर्माण बिउ विजन खरिद/सकलन र सो सम्बन्धि अन्य आवश्यक कार्य सहित स्थानीय विस्थापित तथा खरिद खर्च	२१६११	शोकल/स्थान	१	१८.८३	३४.०१
४.६.२३.१०२	विभिन्न स्थापना समिति तथा मोडर्न	२१६११	शोकल/स्थान	१	६.८६	१२.४
४.६.२३.१०३	व्यवस्थापक खर्च	२१६११	पटक	१	६.९५	१२.५६
३५	श्री नं.१ वन तथा पर्यटन मन्त्रालय मन्त्रपरामर्शी स्थित टाउननेस्टेडि स्थलगतिक रूपमा विकास गर्ने कार्य				६०	६०
४.६.२३.१०४	संरक्षण सहित वृक्षारोपण (वृक्षारोपण)	२१६११	पटक	५०	१४.९९	२७.१
४.६.२३.१०५	निर्माण निर्माण (वृक्षारोपण)	२१६११	पटक	१	२.३३	४.२७
४.६.२३.१०६	सकल निर्माण तथा समेत (वृक्षारोपण)	२१६११	पटक	१	१४.२६	२५.८१
४.६.२३.१०७	बाटो निर्माण तथा समेत (वृक्षारोपण)	२१६११	शोकल/स्थान	३	१.५९	२.८७
३६	श्री नं.१ वन तथा पर्यटन मन्त्रालय मन्त्रपरामर्शी स्थित टाउननेस्टेडि स्थलगतिक रूपमा विकास गर्ने कार्य				६१.७५	६१.७५
४.६.२३.१०८	संरक्षण सहित वृक्षारोपण (वृक्षारोपण)	२१६११	शोकल/स्थान	१	१४.२६	२५.८१
४.६.२३.१०९	वृक्षारोपण (वृक्षारोपण)	२१६११	पटक	५०	७.३३	१३.२५
४.६.२४.१६०	वित्तीय नियन्त्रण कार्य (मूलाधारण कार्य)	२१६११	शोकल/स्थान	३	१०.१५	१८.३५
४.६.२४.१०६५	बाटो निर्माण तथा समेत (अन्य)	२१६११	शोकल/स्थान	३	२.४	४.३३
क) पुनियोजित खर्च कार्यक्रमको प्रगति:					१८०.७५	१८०.६
जम्मा खर्च बजेट					१८०७५०००.००	
वित्तीय प्रगति प्रतिशत					८२.५०%	
वित्तीय प्रगति प्रतिशत					१००%	

संस्थापक

संस्थापक

राजेश सिंह भण्डारी (१)
राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति, धुमनाटार, ललितपुर

राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको वार्षिक प्रगति

रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
क	पूँजीगत कार्यक्रमहरू							
१	फर्निचर एवं फिक्सर खरीद	पटक	३.००	०.२९	६००.००	३.००	०.२८	५६९.००
२	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान (सिरहा सप्तरी, नवलपरासी)	स्थान	३.००	८.८७	९८०७५.००	३.००	८.८७	९८०७५.००
३	बाँसरोपन कार्यक्रम (दाङ जिल्लाको राप्ति गापा वार्ड-८ शंकर साव) र घोराही उ.म.न.प अटो भिलेज देखि ढोडेनी सम्म, सुर्खेतको वरहताल, बर्दियाको बारबर्दिया, बाँके कोहलपुर, कैलालीको घोडाघोडी	स्थान/ क्षेत्रफल	७.००	२.६०	५३००.००	४.००	९.३७	२७८९.००
४	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान (दाङ जिल्लाको राप्ति गापा वार्ड-८ शंकर साव) र घोराही उ.म.न.प अटो भिलेज देखि ढोडेनी सम्म, सुर्खेतको वरहताल, बर्दियाको बारबर्दिया, बाँके कोहलपुर, कैलालीको घोडाघोडी	जिल्ला/ क्षेत्रफल	९.००	९.५९	३२४०.००	९.००	९.०८	२२००.००
५	सागरनाथ वन विकास परियोजना मार्फत चुरे क्षेत्रलाई उपयोगि हुने बहुवर्षिय विरुवा उत्पादन तथा वितरण (वृक्षारोपण)	संख्या	५६६६६७.०	२.५०	५९००.००	५६६६६७.०	२.५०	५९००.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
६	फलफुल बिरुवा खरिद तथा वितरण (उपभोक्ता समूह/संजाल मार्फत) (वृक्षारोपण)	समूह	११.००	२.२२	४५३०.००	६.००	१.५०	३०५२.००
७	निजी नर्सरी मार्फत बहुवार्षिक गुणस्तरिय बिरुवा उत्पादन तथा वितरण (नर्सरी वा ब्याड निर्माण/वायोइन्जिनियरिङ्ग कार्य)	वटा	१८५००.००	०.१८	३७०.००		०.००	०.००
८	तटबन्ध निर्माण (राप्ती न.पा.)(पूर्वी राप्ती ४ लोथर)	वटा	१.००	१.२३	२५००.००	१.००	१.१६	२३७२.००
९	रनअफ हार्भेस्टिङ्ग वाणगड्डा ड्याम मर्मत	वटा	१.००	०.२५	५००.००	१.००	०.२०	४०५.००
१०	पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्द्धन (मनाहरिपिस पार्क-मकवानपुर, परोलस्थान-महोतरी, शिवशक्ति साव, रौतहट, गढीमाई मन्दिर-बारा, ओमशान्ती मिथिला वाटिका-धनुषा, सुकेताल होमस्टे-पाल्पा, डमुरड- अर्खाँची, जखढेरा होमस्टे-दाङ्ग, सिर्जनापार्क वालउद्यान-रूपन्देही, भिस्मिल्ला ताल- महेन्द्रनगर, पुरैनी पुरैनी ताल-बाँके, बाघभोडा-मोरङ्ग, चिलामगडी पोखरी-भापा, साल बारी सा व-भापा, काने पोखरी- मोरङ्ग, बाल जलक्रिडा स्थल-मोरङ्ग, पेंगोलीयन पार्क-मकवानपुर)							
११	प्रविधिमूलक ताल तलैया (जखौड ताल-कैलाली, बराह ताल-सुर्खेत, तप्तकुण्ड(रिहार) ताल-दाङ्ग.	स्थान	१६.००	११.७८	२४०००.००	१३.००	११.६६	२३७७२.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
	नन्दन ताल- नवलपराशी, हलखोरिया ताल-बारा, कोरारी ताल- धनुषा, मिथिला विहारी ताल-धनुषा, मिक्लु वेतिनी ताल-मोरङ, (कालिकिच ताल -कचनपुर, कान्ति ताल-बौके, लोहिजारा-सप्तरी, नथुनिया-कैलाली) (ताल संरक्षण)	गोटा	१२.००	१६.३८	३३३८०.००	९.००	८.९६	१८२६१.००
१२	संरक्षण पोखरी निर्माण-पाल्पा तिनाऊगापा -२ (नुवाकोट गढी) र रूपन्देहीको बुटवल उम.न.पा-२, फूलबारी पोखरी निर्माण	वटा	२.००	१.०३	२१००.००	२.००	०.९९	१८६३.००
१३	बालगङ्गा खोला नियन्त्रण (जितपुर सिमरा उप.म.न.पा.१५, सुक्लैया गाउ देखि उत्तर पश्चिम किनार)	क्षेत्रफल /स्थान	१.००	१.४७	३०००.००	१.००	१.४६	२९७६.००
१४	चुरे विनाशबाट प्रभावित तल्लो तटिय क्षेत्रका जनताको जीविकोपार्जन अभिवृद्धि सम्बन्धी क्रियाकलाप	घरधुरी	३००.००	३.६८	७५००.००	३००.००	३.६८	७५००.००
१५	चुरेमा आश्रित उपल्लो तटिय क्षेत्रका जनताको जीविकोपार्जन अभिवृद्धि सम्बन्धी क्रियाकलाप	घरधुरी	३००.००	३.६८	७५००.००	३००.००	३.९६	६४३८.००
१६	निर्माणार्थिन रहेको भवनको निर्माण कार्य (सलकपुर क्लस्टर)	संख्या	१.००	२.०४	४९६०.००	१.००	१.७०	३४५६.००
१७	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन (५०० प्रति)	पटक	१.००	०.९४	२८१.००	१.००	०.९३	२७५.००
१८	चुरे संरक्षण सम्बन्धी जानकारी मुलक सामग्री प्रकाशन (लिफलेट/बुकलेट) आदि	प्रति	१०००.००	०.९४	२८१.००	१०००.००	०.९४	२८१.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
१९	गुरुयोजनाले सिफारिस गरेका क्षेत्रका चुरे संरक्षण तथा व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित विषयमा अनुसन्धान	संख्या	५००	४.९१	१०००००.००	४००	४.३३	८८३१.००
२०	चुरे संरक्षण तथा व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित शोधपत्रको निम्ति सहयोग	संख्या	१५००	०.५५	११२५००	१५००	०.५१	१०४८.००
२१	भैपरी आउने पुँजीगत	पटक/ संख्या		०.००	०.००		०.००	०.००
	पुँजीगत कार्यक्रमको जम्मा			६५५२	१३३५४२		५३.६१	१०९२५५
ख	वायु खर्च तर्फको कार्यक्रमहरू							
१	तलब	जना	३८.००	७.१६	१४६०००.००	३८.००	७.०२	१४३०७.००
२	अन्य महगी भत्ता		३८.००	०.२५	५००.००	३८.००	०.२५	५००.००
३	अन्य भत्ता	जिल्ला/ पटक	१.००	०.१५	३००.००	१.००	०.१५	२९६.००
४	पोशाक	जना	३६.००	०.१३	२७०.००	३६.००	०.१३	२७०.००
५	कार्यालयमा धारा/बिजुली/जारको पानि	महिना/ वटा		०.२५	५००.००		०.११	२२७.००
६	टेलिफोन/वेव साइट होस्टिंग/सुविधाको टेलिफोन खर्च	पटक/ महिना		०.३९	८००.००		०.२६	५३१.००
७	कार्यालय घर भाडा	महिना	१.००	०.४९	१०००.००	०.५०	०.२७	५४६.००
८	सवारी साधन भाडा	संख्या	५००	०.०५	१००.००	२००	०.०२	३५.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
९	कार्यालयको इन्धन खर्च	लिट्र		१.२८	२६००.००		१.२७	२५८५.००
१०	सवारी साधन मर्मत खर्च	संख्या	२५.००	१.४७	३०००.००	२५.००	१.४७	२९९०.००
११	बिमा शुल्क	संख्या	३४.००	०.२५	५००.००	३४.००	०.२२	४४४.००
१२	स्टेशनरी तथा कार्यालय संचालनका लागि अन्य खर्च	संख्या	१.००	१.४२	२९००.००	१.००	१.४२	२८९६.००
१३	इन्धन अन्य प्रयोजन (ग्यास, डिस्टिल वाटर, व्याट्री/मोबिल)	लिट्र	१.००	०.१०	२००.००	१.००	०.००५	१०.००
१४	पार्टिसन/रंग रोगन तथा मर्मत	संख्या	१.००	०.०५	१००.००		०.००	
१५	विशेषज्ञ सेवा र परामर्श खर्च (सेवा करार)	जना	२.००	४.४२	९०००.००	२.००	३.४०	६९२६.००
१६	करार तलब	जना	१८.००	३.१९	६५००.००	१८.००	२.३२	४७३४.००
१७	सेवा प्रदायकबाट नदी प्रणालीको कार्यक्रम अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रकाशन	वटा	२८.००	१.३६	२७७०.००	२८.००	१.३४	२७३४.००
१८	स्नातक/स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीलगाई सोधकार्यमा सहयोग	वटा	२८.००	०.४८	९८०.००	२८.००	०.४१	८३५.००
१९	केन्द्रस्तरीय समन्वय गोष्ठी बैठकहरू	पटक	७.००	०.३४	७००.००	५.००	०.२७	५५०.००
२०	नदी प्रणालीस्तरीय एकीकृत श्रोत व्यास्थापन (पाँच वर्षीय) योजना तर्जुमा कार्यक्रम	नदी प्रणाली	२४.००	२.७५	५६००.००	२४.००	२.१२	४३१९.००
२१	क्लस्टर स्तरीय समन्वय, प्रगती समिक्षा गोष्ठी	क्षेत्र	५.००	०.७४	१५००.००	५.००	०.६८	१३८७.००
२२	सामाजिक परिचालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम	पटक	२.००	०.६९	१४००.००	२.००	०.५८	११७४.००
२३	प्रेस क्लिपिंग संकलन तथा प्रकाशन	पटक	१२.००	०.०२	३५.००	१२.००	०.०२	३५.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
२४	चुरे संरक्षण सम्बन्धी नदी प्रणालीमा आधारित श्रव्य दृश्य सामग्री उत्पादन तथा प्रसारण	पटक	५००	०.२५	५००.००	५००	०.२४	४९८.००
२५	चुरे संरक्षण सम्बन्धी सुचना राष्ट्रिय स्तरका संचार माध्यमबाट प्रवाह	पटक	१००.००	०.२५	५००.००	१००.००	०.२४	४८८.००
२६	चुरे संरक्षण सम्बन्धी जिगल उत्पादन तथा प्रसारण स्थानीय स्तरमा	पटक	३१.००	०.२३	४६.५००	३१.००	०.२२	४५३.००
२७	चुरे संरक्षण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी (केन्द्रस्तर)	वटा	१.००	०.२५	५००.००	१.००	०.२०	४९५.००
२८	अन्तर निकाय समन्वय गोष्ठी (केन्द्र, प्रदेश, स्थानीय तह)	पटक	७.००	०.८६	१७५०.००	५.००	०.६२	१२६७.००
२९	चुरे संरक्षण सम्बन्धि एकीकृत संचार अभियान	पटक	१.००	०.१०	२००.००	१.००	०.१०	२००.००
३०	क्यालेन्डर प्रकाशन	वटा	५०००.००	०.२०	४००.००	५०००.००	०.२०	४००.००
३१	प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण	वटा	१००००.०	१.९६	४०००.००	०.००	०.२४	४७९.००
३२	चुरे दिवस प्रदेशस्तर	पटक	७.००	०.६९	१४००.००	७.००	०.५०	१०१८.००
३३	अन्य विविध खर्च	नभएको	१.००	०.२५	५००.००	१.००	०.२५	५००.००
३४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन			०.००	०.००		०.००	
३५	IEE/EIA स्वीकृतीको स्थलगत अवलोकन तथा कार्यान्वयनको अनुगमन कार्यक्रम	पटक	१०.००	०.२२	४५०.००	१०.००	०.२२	४५०.००
३६	आकस्मिक कार्यक्रमको स्थलगत अवलोकन तथा अनुगमन प्रतिवेदन	पटक	१०.००	०.१२	२५०.००	१०.००	०.०९	१७५.००

क्र.सं.	आयोजना / क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	खर्च
३७	केन्द्र तथा प्रदेश स्तरबाट कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन	पटक	१.००	१.७२	३५००.००	१.००	१.३४	२७३३.००
	चालु कार्यक्रम खर्चको जम्मा			१००	७०२७०		३५३५	५७४०७
	कूल जम्मा			१६६	२०३८१२		८८९६	१६६६६२
		पूँजीगत	८१.८१	चालु	८१.६९	जम्मा	८१.७७	
		भौतिक प्रगति		९५.२६	प्रतिशत			

स्थानीय तह तथा प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकमुष्ट वार्षिक प्रगति

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
क	चालुगत खर्च शिर्षक							
१	गल्ठी, पहिरो, खहरे रोकथाम	गोटा	१७२	२३.३८	३४२०००	१६५१२	२२.४५	३२८३२०
२	नदी तथा खोला किनारा स्थिरकरण/व्यस्थापन (स्पर, डाइक, बायोइन्जिनियरिङ्ग समेत)		२५९७	५१.०९	७४७२००	२५९७	५१.०९	७४७२००
३	हरित पेट्रीका निर्माण	हेक्टर	७७	०.४०	५८००	७२	०.३७	५२२०
४	भूमिगत जल पुनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोग-चुरे तथा भावर क्षेत्रमा	गोटा	५२	१३.११	१९१७५०	४८	१२.१	१६४९०५
५	रेन वाटर, रनअफ हार्मोन्डि ड्याम	गोटा	५८	३.९७	५८०००	४५	३.०८	४८१४०
६	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान - चुरे पहाडमा	संख्या	२५	०.३४	५०००	२२	०.३०	३७५०
७	विभिन्न काठ, डालेघाँस, दाउरा, गैह्र काष्ठ वन पैदावार रूख प्रजातिका विरूवा खरिद तथा वितरण	संख्या	५४०००	०.५५	८१००	५१३००	०.५३	७२९०
८	जैविक वातावरणीय एव भू-स्खलनको हिसाबले अति संवेदनशील रहेका वन क्षेत्र (Hot Spot) को तारवार सहित पुनरुत्पादन संरक्षण	हेक्टर	१६२	०.६६	९६५०	१४६	०.५९	६७२०
९	वन डडेलो नियन्त्रण संजाल निर्माण, डडेलो नियन्त्रण सामग्री खरिद तथा संजाललाई वितरण तथा परिचालन	समुह	२९	०.१०	१४५०	२२	०.०७	१४१७
१०	चुरे क्षेत्रमा चरिचरण नियन्त्रण व्यस्थापन	स्थान	२७	०.०९	१३५०	२४	०.०८	१०४८
११	भिरालो कृषि भूमिमा बहुवर्षीय वाली विस्तार	हेक्टर	१०४	०.३६	५२००	९५	०.३२	४३२०

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगती		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
१२	बधुवा प्रणालीमा पशुपालन प्रवर्द्धन (२० देखि ३०)	घरघुरी	८१५	१.६७	२४४५०	७९१	१.६२	१९५६०
१३	नदीजन्य पदार्थ उपयोग व्यवस्थापन (नदी च्यानलाईजेशन)	क्षेत्रफल/ स्थान	१	०.०७	१०७५	१	०.०६	९१४
१४	बाढीबाट क्षतिग्रस्त नयाँ वृन्दावन धार्मिकस्थलमा वृक्षारोपण	संख्या	२	०.०१	२००	२	०.०१	१७०
१५	ट्यान्गरा र खेती खोला नियन्त्रण इटहरी नपा. सुनसरी	क्षेत्रफल/ स्थान	१	०.६५	९५००	१	०.६५	९५००
१६	सहकार्यमा बायोग्याँस निर्माण अनुदान	घरघुरी	३८०	०.६५	९५००	३५७	०.६१	६६५०
१७	कृषि वन प्रणालीको प्रवर्द्धन (वृक्षारोपण)	क्षेत्रफल/ स्थान	३	०.८२	१२०००	०	०.००	०
१८	वन व्यवस्थापन	स्थान	२९	१.९८	२९०००	५	०.३४	६९३३
१९	चुरे दिवस	पटक	७	०.१०	१४००	१	०.०१	२००
	चालुगत जम्मा खर्च			१००.००	१४६२६२५		१०.९९	१३६२२५७
	जम्मा खर्च			९३.१४	प्रतिशत			
	भौतिक प्रगति			९४.९१	प्रतिशत			

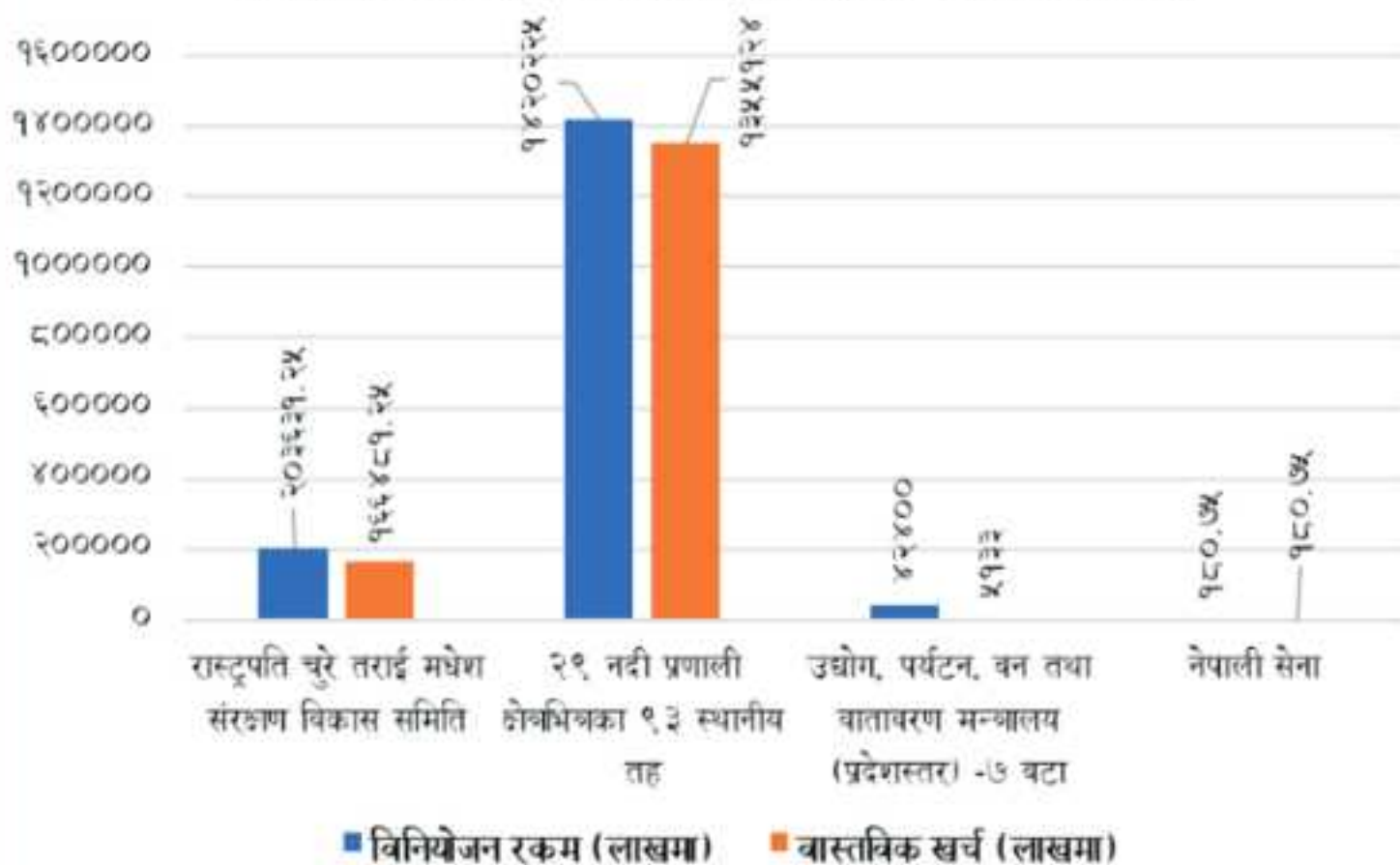
अनुसूची २
समितिको हालसम्मको मुख्यमुख्य उपलब्धिहरु

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	भा.ब. मन्साराको प्रगतिको विवरण											
		०७१/७२			०७३/७४			०७४/७५			०७५/७६		
		लाभ	प्रगति	लाभ	प्रगति	लाभ	प्रगति	लाभ	प्रगति	लाभ	प्रगति	लाभ	प्रगति
१	नर्सरी बर्षित । सुदूरदक्षिण तथा ज्वलन्धारण	३३	३३	५०%	१०%	१०%	१३.००	११	०	०	३३०.००	३३५.००	
२	रुख प्रजातिको विक्रय उपचार	६६३३	६६००	६६३३	६६३३	३६००	३०४३	३०४३	६२०	६१५	३७६१४.००	३७६२६.३४	
३	मसिको विक्रय उपचार तथा शोध	११६	१०६	१२७	५६	३५%	३६१	३६१	०	०	६०६.००	६०६.३०	
४	भडि सभ्यताको शोध (HOT SPOT) संरक्षण	३२०	३०५	३३७	३३७	७०	७०	७०	१५२	१४५	१६००.००	१६००.००	
५	नदी प्रजातिको शान्ति सार्वजनिक गरि जग्गाको सुधारण	११	११	११%	११%	११%	११%	११%	०	०	२१७१.००	२१७१.००	
६	ज्वलन्धारण उपचार कार्य	५०	४५	४५	४५	०	०	०	०	०	१५४.००	१५४.००	
७	गल्ली बन्ने तथा बडो टिकला	५४	५४	५६%	५६%	५६%	५६%	५६%	१०२	१०२	७४३.००	७४३.००	
८	पानी सुखान संरक्षण तथा कृषि उपकरण	२२२	१५२	१५२	१५२	१५२	१५२	१५२	०	०	५०७०.००	५०७०.००	
९	नदी तथा शोला जिनारा ज्वलन्धारण	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३२०.५७	३२०.५७	
१०	प्रतिबन्ध जल प्रविष्टि, शोला जिनारा तथा संरक्षण	५०	५०	५२%	५२%	५२%	५२%	५२%	४२	४२	३१४.००	३१४.००	
११	रेन वाटर रन अप प्रविष्टि जग्गा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	१०६.००	१०६.००	
१२	नदी उपचार जग्गा संरक्षण	३२०	३२०	३२%	३२%	३२%	३२%	३२%	०	०	५५२.००	५५२.००	
१३	तटनक्ष प्रविष्टि	३३	३३	३३%	३३%	३३%	३३%	३३%	०	०	११०.००	११०.००	
१४	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	१०१	१०१	१०%	१०%	१०%	१०%	१०%	३५	३५	५५४.००	५५४.००	
१५	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	३५	३५	५०१.००	५०१.००	
१६	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१.००	१.००	
१७	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१.००	१.००	
१८	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२.००	२.००	
१९	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि	१५१	१५१	३३%	३३%	३३%	३३%	३३%	५५	५५	३००.००	३००.००	
२०	नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि तथा प्रविष्टि तथा प्रविष्टि	६	६	६	६	६	६	६	७	७	२३.००	२३.००	
२१	नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	१	१	१	१	१	१	१	२	२	११.००	११.००	
२२	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि तथा प्रविष्टि	१४०	१४०	१४%	१४%	१४%	१४%	१४%	७	७	१५४.००	१५४.००	
२३	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	५६३	५०१	५०१	५०१	५०१	५०१	५०१	०	०	१५२५.००	१५२५.००	
२४	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	२३५२००	१०५७५	१०५७५	१०५७५	१०५७५	१०५७५	१०५७५	०	०	४२३००	४२३००	
२५	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४१.००	४१.००	
२६	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१५.००	१५.००	
२७	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	१००१	१५५०	१५५०	१५५०	१५५०	१५५०	१५५०	०	०	३३५.००	३३५.००	
२८	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	०	०	३३.००	३३.००	
२९	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	३४०	३४०	३४%	३४%	३४%	३४%	३४%	३४%	३४%	१५५४.००	१५५४.००	
३०	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१.००	१.००	
३१	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	३	३	३	३	३	३	३	३	३	२४.००	२४.००	
३२	सुदूरदक्षिण तथा नक्षेत्र प्रविष्टि प्रविष्टि	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३४.००	३४.००	

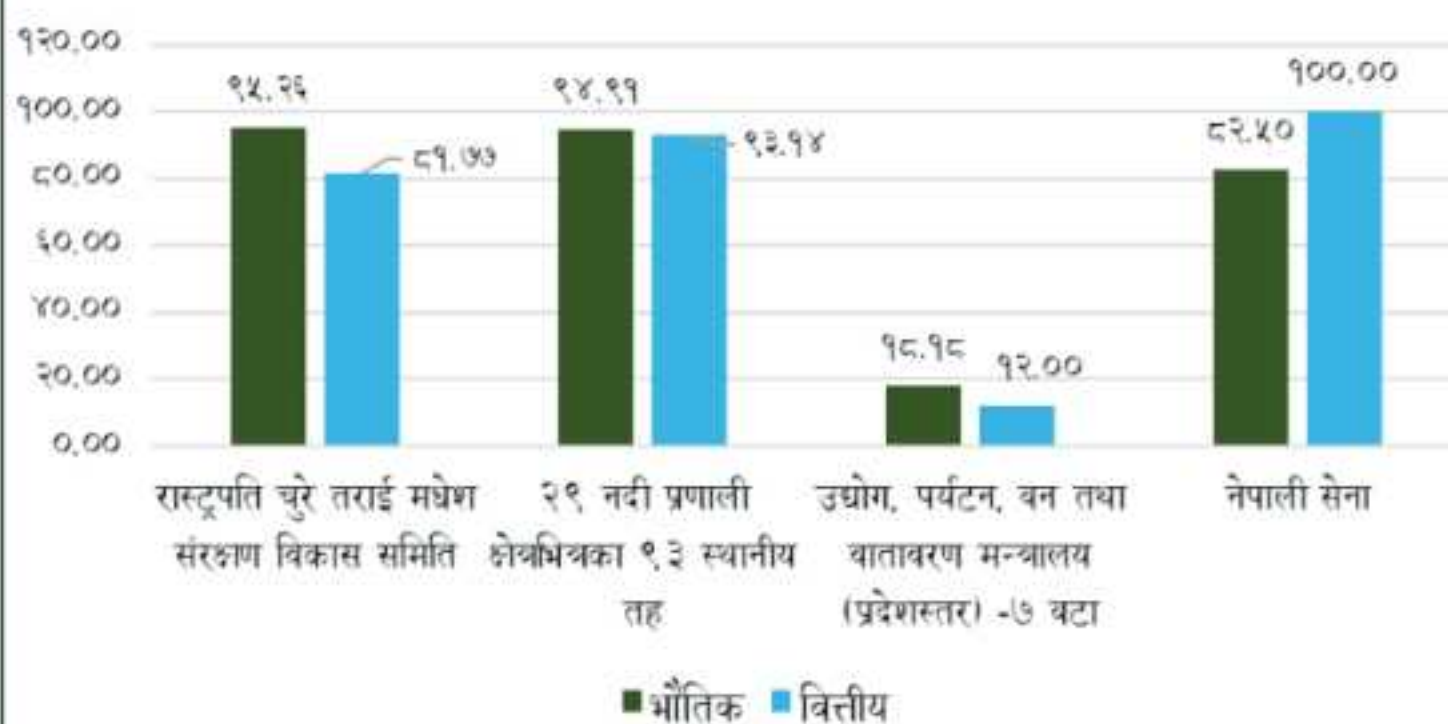
समिति र साभेदार निकायहरूको एकमूठ निकाशा र खर्चको अवस्था

क्र.सं.	कार्यान्वयन निकायको नाम	विनियोजन रकम (लाखमा)	वास्तविक खर्च (लाखमा)	प्रगति प्रतिशत	
				भौतिक	आर्थिक
१	राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	२०३६३१.२५	१६६४८१.२५	९५.२६	८१.७७
२	२९ नदी प्रणाली क्षेत्रभिन्नका ९३ स्थानीय तह	१४२०२२५.००	१३५५१२४.००	९४.९१	९३.१४
३	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (प्रदेशस्तर) - ७ वटा	४२४००.००	५१३३.००	१८.१८	१२.००
४	नेपाली सेना	१८०.७५	१८०.७५	१००.००	१००.००
	कूल जम्मा	१६६६४३७.००	१५२६९१९.००	९५.०७	९१.६३

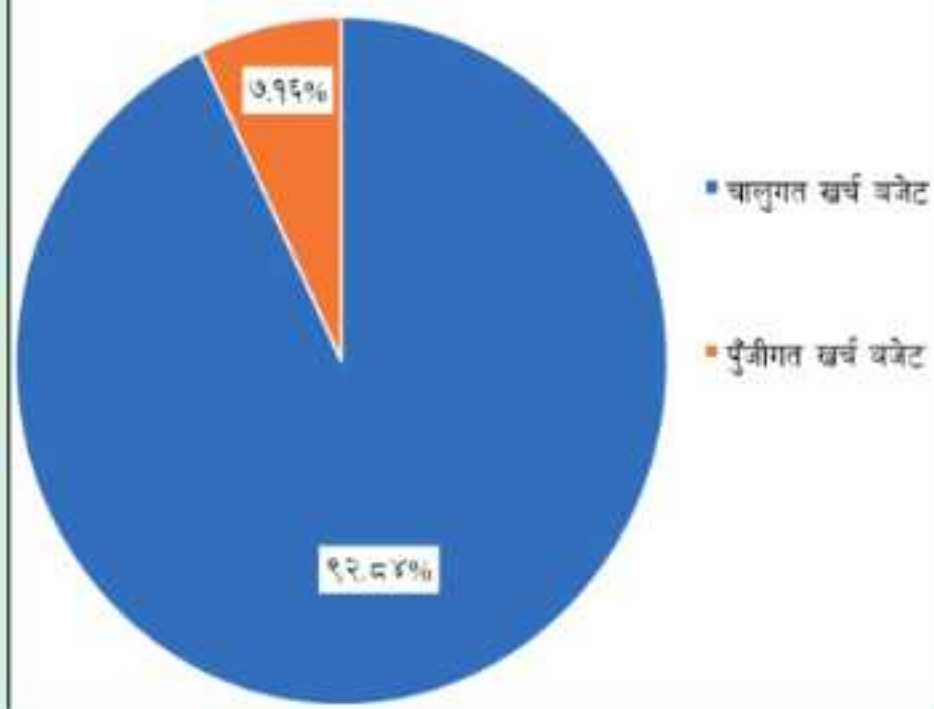
कार्यान्वयन निकायको विनियोजन तथा खर्चको अवस्था

कार्यान्वयन निकायको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिशत

आ.व. २०७५/७६ को चालु तथा पुँजीगत खर्चको अवस्था

नोट: आ.व. २०७५/७६ को कूल विनियोजित बजेटमा स्थानीय तह र प्रदेश मन्त्रालयका लागि विनियोजित बजेटको ८५ प्रतिशत रकम चालु खर्च कार्यक्रम शिर्षकमा रहेकोले उपरोक्त चार्टमा चालु खर्चको हिस्सा बढी देखिएको ।

आ.व. २०७५/७६ देखि २०७५/७६ सम्मको एकमुष्ट वित्तीय प्रगतिको अवस्था

आ.व.	विनियोजित बजेट (रु) हजारमा			संशोधित बजेट (रु) हजारमा			कुल खर्च (रु) हजारमा		
	नेपाल सरकार	वैदेशिक	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक	जम्मा
२०७१/०७२	९९३८००	-	९९३८००	१२४६४४०	-	१२४६४४०	११५९९८५	-	११५९९८५
२०७२/०७३	१९६८१५१	-	१९६८१५१	१९६४२५१	-	१९६४२५१	१७७६२९५	-	१७७६२९५
२०७३/०७४	१८८३८५४	-	१८८३८५४	१८४७३०४	-	१८४७३०४	१७२३३२६	-	१७२३३२६
२०७४/०७५	१८२४८३५	-	१८२४८३५	१८२४८३५	-	१८२४८३५	१६१०१०२	-	१६१०१०२
२०७५/०७६	१६१४२२५	८५४७५	१६९९७००	१५८०९६२	८५४७५	१६६६४३७	१४६४९८६	६९९३३	१५२६९१९
जम्मा	८२८४८६५	८५४७५	८३७०३४०	८४६३७९२	८५४७५	८५४९२६७	७८७४२१२	६९९३३	७९४४१४५

हाल केन्द्रीय कार्यालयमा कार्यरत पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	पद	मोबाईल नं.	Personal E- mail Address	शाखा / इकाई
१	श्री वीरेन्द्र यादव	अध्यक्ष	९८५४०२३६१६	birendra.deep@gmail.com	भरतपुर, चितवन
२	श्री राम दयाल यादव	सदस्य	९८५४०२७२३९	ramdayal525387@gmail.com	जनकपुरधाम, धनुषा
३	श्री दीपा प्रधान	सदस्य	९८५१०३०६७९	deepapradhan@hotmail.com	सलकपुर, मोरङ
४	श्री विदुर भारती	सदस्य	९८५११४७५६०	bidurbharati@gmail.com	लम्की, कलाली,
५	श्री डा. मोतिलाल रिजाल	सदस्य	९८५११४७०७७	moti.rijal@gmail.com	बुटवल, रूपन्देही
६	श्री मनबहादुर खड्का	सदस्य-सचिव	९८५१२११२१०	mbkhadka@gmail.com	राचुत.म.स.वि समिति
७	श्री यादव धिताल	उप-सचिव	९८४९६०३०८१	yadavdhitai2019@gmail.com	आयोजना डिजाइन/सार्वजिक सञ्चार
८	श्री शरद बाबु पगेनी	उप-सचिव	९८४१४८४९८७	sbpageni@gmail.com	नीति तथा योजना
९	श्री राजन रेग्मी	उप-सचिव	९८४१३५५३५१	rajan.regmi67@yahoo.com	अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास
१०	श्री उद्वव प्रसाद घिमिरे	लेखा अधिकृत	९८४३४३८७१०	uddhav_ghimire@yahoo.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
११	श्री शंकर कुमार गिरी	स.व.अ.	९८४१३७७५६४	skgiri2004@yahoo.com	नीति तथा योजना
१२	श्री सुरेश खनाल	शाखा अधिकृत	९८५१२४८०७३	sureshkhana13@gmail.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
१३	श्री राजमान श्रेष्ठ	स.भू.स.अ.	९८४१५२६५३१	shrestharajman31@gmail.com	अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास
१४	श्री कर्ण बहादुर पाण्डे	स.व.अ.	९८५७०६७६४४	kamapandeygijmi@gmail.com	नीति तथा योजना
१५	श्री नवीननाथ चालिसे	स.व.अ.	९८४९०७४३३३	chalisenavin@yahoo.com	सार्वजिक सञ्चार,सामाजिक परिचालन
१६	श्री काशी राम यादव	स.भू.स.अ.	९८४९१०४०८४	ykashimuskan@gmail.com	आयोजना डिजाइन तथा कार्यान्वयन
१७	श्री नैन बहादुर तामाङ	स.भू.स.अ.	९८५५०६८००१	sendnshare@gmail.com	अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास
१८	श्री कुशलदेव घिमिरे	समाजशात्री	९८४१३५४१९२	ghimiredevm@gmail.com	सार्वजिक सञ्चार,सामाजिक परिचालन
१९	श्री क्षितिज श्रेष्ठ	कम्प्युटर अधिकृत	९८५११६२८७७	xitij555@hotmail.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार

क्र.सं.	नाम, थर	पद	मोबाईल नं.	Personal E-mail Address	शाखा / इकाई
२०	श्री प्रेमनाथ पौडेल	भूगर्भशास्त्री	९८४१७३७४६५	sriprem.geo@gmail.com	बुटवल, रूपन्देही
२१	श्री प्रभा श्रेष्ठ	लेखापाल	९८५१२५४२६६		प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
२२	श्री दुर्गा रेग्मी	नायव सुब्बा	९८४२७९६६६६	munagowinda@yahoo.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
२३	श्री बिनिता शर्मा	नायव सुब्बा	९८६२२३८११९	binitasharma98622@gmail.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
२४	श्री विनायक मानन्धर	रेन्जर	९८४१०५५५६५	manandhar13b@gmail.com	नीति तथा योजना
२५	श्री बिष्णु देवी शर्मा	तथ्याङ्क सहायक	९८४३२८९२४४		प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
२६	श्री भूपेन्द्र कुमार हुजदार	क. अपरेटर	९८४१४६१४४५	bhupenhuodar@yahoo.com	प्रशासनिक समन्वय तथा सदाचार
२७	श्री अशोक कुमार भन्ना	क. अपरेटर	९८४४११४४१४	asokjha1@gmail.com	सार्वजिक सञ्चार, सामाजिक परिचालन
२८	श्री परमेश्वर अधिकारी	ह.स.चा	९८४१६९७४११	adhikariprameshwar@yahoo.com	
२९	श्री मनोज कुमार लामा	ह.स.चा	९८६०३४२७३७		
३०	श्री सुजन राउत	ह.स.चा	९८५५०४१९१२		
३१	श्री सुरेश गुरागाई	ह.स.चा	९८४१४०९८८३		
३२	श्री अभिलाष बुढाथोकी	ह.स.चा	९८१३८५५३३७		
३३	श्री रेशम व. नेपाल	कास	९८४१४०८६६०		
३४	श्री वीणा घिसिङ	कास	९८४३१३७०३०		
३५	श्री लिला नेपाल	कास	९८६२२३९१५९		
३६	श्री रामशरण घोराल	ह.स.चा	९८४१६११८६३		
३७	श्री राजेश सापकोटा	ह.स.चा	९८४१७९४३०८		
३८	श्री खिल प्रसाद तिमल्सिना	ह.स.चा	९८४५२७००४२		

कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	पद	मोबाईल नं.	जिम्मेवारी	Personal E-mail Address	इकाई
१	श्री भीमबहादुर कालीकोट	उप-सचिव	९८४१५१७९३६	इकाई प्रमुख	bhimkalkote@gmail.com	सलकपुर, मोरङ
२	श्री युवराज पोखरेल	स.व.अ.	९८४१५१४९३६		ypokharel@gmail.com	
३	श्री इला यादव	वन/जलधार विज्ञ	९८४९५०५९५८		ila_yadav2002@yahoo.com	
४	श्री निरज दाहाल	रेञ्जर	९८५२०४१८२४		nirjdl@gmail.com	
५	श्री निकेश कठायत	जलधार व्यवधान अधिकृत	९८४५२८७५५		nikesh.kathayat@nepal.gov.np	
६	श्री दिनेश पाठक	प्राविधिक सहायक	९८५५०५२६२२		pathakdinesh765@gmail.com	
७	श्री अनिलकुमार चौधरी	सव इन्जिनियर	९८६६३०८४९०		anilc977@gmail.com	
८	श्री मनिष आचार्य	भू-संरक्षण सहायक	९८४९२८८१५		Hiesenbrg.manish@gmail.com	
९	श्री माधव भट्टराई	नायब सुब्बा	९८६२०३५००५		susil.bhatarai1617@gmail.com	
१०	श्री शिवनारायण श्री खवास	हल्का सवारी चालक	९८४९९२१०३			
११	श्री छतकुमार खवास	कार्यालय सहयोगी	९८००९१०२३			
१२	श्री गणेश थापा मगर	कार्यालय सहयोगी	९८२३१९५८१५			
१	श्री शिव कुमार पोखरेल	उप-सचिव	९८५११४८९६५	इकाई प्रमुख	pokharels18@gmail.com	जनकपुर, धनुषा
२	श्री देव पुजन यादव	स.भू.स.अ.	९८१७८४४०१४		dev4forestry@gmail.com	
३	श्री काशी राम यादव	स.भू.स.अ.	९८४९१०४०८४		ykashimuskan@gmail.com	
४	श्री कृष्ण शाह	प्राविधिक सहायक	९८५४०३८४०८		shahk38338d@gmail.com	
५	श्री राजधन राई	भू संरक्षण सहायक	९८५२०५२७१६		kulungraj@gmail.com	
६	श्री धर्मनन्द कुमार महतो	सब-इन्जिनियर	९८६९०८११९७		smart.dharmendra97@gmail.com	
७	श्री काशी प्रसाद साह	सब-इन्जिनियर	९८५४०२४८८१		okkashjee@gmail.com	
८	श्री लाल बाबु ठाकुर	सब-इन्जिनियर	९८५४०२६१११		lalbabu2034@gmail.com	
९	श्री गंगाराम श्रेष्ठ	ह.स.वा.	९८४१४६३७४४		hshrestha853@gmail.com	
१०	श्री सिकेन्द्र यादव	का.स.	९८१२००९९१४			
११	श्री शिव कुमार यादव	का.स.	९८०७८८९४०			
१	श्री रामहरि पन्थ	उप-सचिव	९८५११५०२०२	इकाई प्रमुख	erhpantha@hotmail.com	भरतपुर, चितवन
२	श्री विष्णु प्रसाद न्यौपाने	स.व.अ.	९८५५०६१३५८		bisnuprasadyasoda@gmail.com	

क्र.सं.	नाम, थर	पद	मोबाईल नं.	जिम्मेवारी	Personal E- mail Address	इकाई
३	श्री दिपक चर्मकार	स.भू.स.अ.	९८४४०१०४३६		deepak.charmakar@gmail.com	
४	श्री अनिल कुमार सिन्हा	सब-इन्जिनियर	९८५४०२४५३९		anilsinha539@gmail.com	
५	श्री हिमाली दाहाल	नायब सुब्बा	९८५२८२१६३६			
६	श्री जीवन अधिकारी	रेन्जर	९८४६४७१९१२		jivanadh3@gmail.com	
७	श्री निश्चल नकर्मा	रेन्जर	९८४९२७३३१६		regminischal177@gmail.com	
८	श्री कल्पना ओली कडेल	कार्यालय सहायक	९८४६२५४६६९			
९	श्री भीम बहादुर थापा	ह.स.चा.	९८४५३९६२२३			
१०	श्री रतराज रानाभाट	कार्यालय सहायक	९८११४५८७४६			
१	श्री अजय कार्की	उप-सचिव	९८५६०२१९८२	इकाई प्रमुख	clickajaya@gmail.com	बुटवल, रूपन्देही
२	श्री बिमल राउत	स.भू.स.अ.	९८५५०३२२०७			
३	श्री प्रकाश बस्नेत	सब-इन्जिनियर	९८५६०५९५११			
४	श्री कोपिला काफ्ले	रेन्जर	९८४७२५४८३१		kopilakafle14@gmail.com	
५	श्री सन्तोष खनाल	कार्यालय सहयोगी	९८४७५७१२११			
६	श्री सुभद्रा कडेल	कार्यालय सहयोगी	९८४७१८८०३५			
७	श्री जीवन गुरुङ	हल्का सवारी चालक	९८६२४३८१३१			
१	श्री हरिबंश आचार्य	उप-सचिव	९८४१३७३४८	इकाई प्रमुख	haribamsha11@gmail.com	लम्की, कैलाली
२	श्री प्रभात पाल	स.भू.स.अ.	९८५८४८५५६३			
३	श्री सुरज थापा	वन तथा जलाधार व्य.अ.	९८४१५८४५४०		surazz42@gmail.com	
४	श्री डम्बरबहादुर बिष्ट	लेखापाल	९८४४८३०६८९			
५	श्री चक्र बहादुर बिष्ट	नायब सुब्बा	९८५८०५००१८			
६	श्री दिपक थापा	सब-इन्जिनियर	९८६७५९१३४५			
७	श्री महेश मिश्र	भू.स.स.	९८६८५५६४७२			
८	श्री चन्द्रेश्वर प्रसाद पटेल	रेन्जर	९८५११७१२३१			
९	श्री मल्लिका सिटौला	कृषि सहायक	९८४८४३०६१५			
१०	श्री राजेन्द्र बोहरा	का.स.	९८६६२३८९४७			
११	श्री समृत महर्जन	ह.स.चा.	९८०८९७८९०९			

चुरे संरक्षण कार्यक्रमबाट सम्पन्न क्रियाकलापका मलकहरू

पोखरी दमार, ढल्केवर, धनुषा

जलपुनर्भरण कार्यक्रम, मनहरी पिसपार्क, मकवानपुर

पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम, जखेरा ताल, लमही, दाङ

पाँचौ चुरे दिवस, सालकपार्क, मकवानपुर (असार २, २०७६)

चुरे दिवसमा सहभागी विद्यार्थीहरू, मकवानपुर

हसिना सिमसार, मोरङ

क्षतिग्रस्त भूमि पुनर्उत्थानका लागि नेपाली सेनाबाट वृक्षारोपण गरिदै (बर्दघाट न. पा. १६, नवलपरासी)

घोडा घोडी न.पा. (कैलाली) स्थित बौरहा खोलाको नदी उकास जग्गामा बाँस रोपण

गौरीगंगा न.पा. सुर्मा कटेनी नदी (कैलाली) मा निर्मित तटवन्ध (३१५ मि.)